

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ÇÖLYAK HASTALIĞININ TEŞHİS AŞAMASININ, SEBEPLERİNİN, SONUÇLARININ VE BU HASTALIĞA MARUZ KALANLARA SAĞLANABİLECEK YARDIMLARIN ARAŞTIRILARAK ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLERİN BELİRLENMESİNE İLİŞKİN KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU

ŞANLIURFA TOPLANTI TUTANAKLARI

Tarih: 18 Kasım 2017 Cumartesi

18 Kasım 2017 Cumartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati:10.20

BAŞKAN: İsmail TAMER (Kayseri)

BAŞKAN VEKİLİ : Celil GÖÇER (Tokat)

SÖZCÜ: Durmuş Ali SARIKAYA (İstanbul)

KÂTİP: Bennur KARABURUN (Bursa)

BAŞKAN – Değerli Valim, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli STK temsilcileri, çölyak dernek başkanlarımız ve toplantımıza katılan değerli misafirler; önce hepinizi saygı ve sevgiyle selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Bugün burada Çölyak Komisyonunun sahadaki ilk çalışmasını gerçekleştiriyoruz. Her şeyden önce, toplantımızın hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

En büyük arzumuz, çölyaklı hastalarımızın problemlerini sahada tespit edebilmek ve onların bu problemlerine Komisyonumuz tarafından ileride yazacağımız sonuçlarla, aynı zamanda, bu eksiklikleri ortadan kaldırmak adına raporumuzda belirtmek. Yine, çölyaklı hastalarımızın günlük sosyal aktivitelerinde ve her şeyden önce daha rahat beslenmelerini sağlayabilmek adına yapmış olduğumuz, yapacağımız çalışmaların ılık tutması amacıyla buradayız.

Bugün burada Şanlıurfa STK temsilcileri var. Yine, çölyaklı hastalarımız var, aileleri var, çölyak dernek başkanlarımız var, aynı zamanda, yerel yönetimlerden belediye başkanlarımız var. Zaten Sayın Valimiz bize eşlik ediyor Vali Yardımcımızla birlikte. Kaymakamlarımız var. Geniş bir toplantıyı sahada yapabilmek her şeyden önemli, çölyaklı hastalarımız için çok daha önemli olduğunu da belirtmek istiyorum.

Tekrar hoş geldiniz diyorum hepinize. Toplantımızı bu vesileyle açıyorum.

Aslında gönül ister ki her konuşmacıyı çok daha uzun bir sürede dinleyelim ama burada zamana baktığımız zaman çok fazla imkânımızın olmadığını da belirtmek istiyorum. O açıdan, konuşmacılarımızın verilen süreye riayet etmelerini de özellikle rica ediyorum.

Konuşmalarımıza STK temsilcileriyle başlayacağız. Süremiz beş dakika.

İlk konuşmacımız Manisa Çölyak Derneği Başkanımız Halim Şivecan. Halil Bey, sizin konuşmanıza başlamanızı özellikle rica edeyim.

Sonra, STK'lar henüz yolda, onlara saat 11.00 gibi zaman vermişiz. Ben onları çok daha önce dinlemek istemiştım ama geldiklerinde onlara devam edelim.

Evet, buyurun.

MANİSA ÇÖLYAK VE ORGANİK BESLENME DERNEĞİ BAŞKANI HALİM ŞİVECAN – Sayın Başkanım, sayın vekillerim, Sayın Valim, sayın STK temsilcileri ve sayın çölyak arkadaşlarım; öncelikle, Urfa'ya çok teşekkür ediyoruz bizi çok güzel ağırladıkları için.

Sivil toplum kuruluşları adına, Çölyak Araştırma Komisyonunun bizim çölyaklılar için çok önemli olduğunu zaten çok defa ifade ettik. Çok da uzun sürmesini istemiyorum konuşmamın. Onun için, önemli olan bir kısmı daha vurgulamak istiyorum sadece: Çölyak Araştırma Komisyonu Türkiye'nin demokrasiye bir adım daha yaklaştığının bir göstergesi olmuştur. Sivil toplum kuruluşlarının karar

vericilere yani Türkiye Büyük Millet Meclisine ulaşabildiğinin ve kanun değişikliğine gidebildiğinin bir göstergesi durumundadır. Bununla ilgili, inşallah güzel sonuçlar çıkaracağımızı düşünüyorum. Sizler çok değerli insanlarsınız, bizlere çok büyük destek veriyorsunuz.

Çölyak Araştırma Komisyonundan sonra dört siyasi partimizin ortaklaşa iki komisyon daha kurmasının büyük bir ihtimalle Çölyak Araştırma Komisyonunun bir neticesi olduğunu düşünüyoruz. Bu konuda çok teşekkür ederiz, çok sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Duygularını Halim Bey ifade ettiler.

Şimdi Kocaeli Dernek Başkanımız Nesrin Atar Hanım, buyurun.

KOCAELİ ÇÖLYAK VE FENİLKETONÜRİ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI NESRİN ATAR – Sayın Valim, Sayın Başkanım, değerli vekiller, değerli katılımcılar; Urfa’da bizleri ağırladıkları için Fakıbaşa Bakanımıza, Hasan Doğan Başkanımıza ve tüm emeği geçenlere şahsım ve arkadaşlarım adına teşekkürlerimle başlamak isterim.

Gerçekten, sizlerin sayesinde bizler de büyük adımlar atıyoruz. Türkiye’deki çölyaktaşların gözü kulağı hem Ankara’da hem sizlerde hem bizlerde. Umutla ve ümitle bekliyoruz ki bu Komisyon sonrasında hazırlanan raporlar neticesinde sosyal yaşamda devlet politikasının erişilebilirlik ve ulaşılabilirliği ve her yöndeki sorunların çözüm aşamasına getirilmesini canı gönülden istiyoruz ve ümit ediyoruz. Gerçekten, buradaki Komisyonun çalışmaları çok değerli. Bizler de elimizden gelen katkıları sunuyoruz.

Kısaca şunu istiyoruz: Edirne’den Ardahan’a kadar her ilde, her köyde, her kasabada, her kesimin glutensiz ve düşük proteinli, özel beslenen çocuklarımızın, erişkinlerimizin ulaşmasını istiyoruz.

Çok teşekkür ediyorum. İnşallah güzel sonuçlarla tekrar bunu kamuoyuyla paylaşıcağımız günlerin gelmesini sabırsızlıkla bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, ben de teşekkür ediyorum.

Şimdi de söz sırası Bursa Dernek Başkanımız Yusuf Altay Bey’de.

Yusuf Bey, buyurun.

BURSA ÇÖLYAKLA YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI YUSUF ALTAY – Teşekkürler.

Sayın Başkanım, Sayın Valim, değerli milletvekillerim, değerli STK dostları, çölyaktaşlarım; geçtiğimiz aylarda muharrem ayını icra ettik, aşure günlerimizi yaptık. Hazreti Nuh Peygamber’den günümüze hatıra kalan aşurenin aşlında şu Çölyak Komisyonunun da bir tecellisi olduğunu...

Türkiye Büyük Millet Meclisinde herkesin bir araya gelip harman olması bizi çok mutlu etti. Dün Sayın Başkanımız da “Biz sonuna kadar artık çölyaklıyız, bir aileyiz.” deyince... Allah razı olsun, inşallah bundan sonra çok daha farklı şeylere örnek olacağı kanaatindeyim. Güzel sonuçların da çıkacağı inancındayız.

Tabii ki biz buraya gelirken bir de Sayın Bakanımızın da gelme ihtimali de vardı. Tabii ki çok yoğun programları dolayısıyla programını iptal ettiğini öğrendik. Ben de Sayın Bakanımıza da atfen gelirken hem de bu Urfa’ya atfen bir dörtlük yazmıştım, huzurunuzda onu da okuyup kapatmak istiyorum: “Çıktık hayırlı bir yola / Peygamberler şehri Şanlıurfa’ya / Halil İbrahim sofraları kurmaya / Teşekkürler Ahmet Eşref Fakıbaşa’ya” diyorum, kapatıyorum. (Alkışlar)

Sağ olun.

BAŞKAN – Şimdi, İstanbul Dernek Başkanımız Oya Özden Hanımefendi.

Süre beş dakika, herkes iki dakikada bitiriyor. Allah razı olsun.

İSTANBUL ÇÖLYAKLA YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI OYA ÖZDEN – Teşekkür ederim.

Sayın Valim, Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, değerli STK yöneticileri, arkadaşlarım; hepimiz burada olmaktan son derece mutluyuz çünkü gerçekten inanmadığımız bir şekilde başlayan, çok hızlı yol aldığını düşündüğümüz güzel bir sürecin içindeyiz ve bir saha çalışması olarak da Urfa’da olmaktan, özellikle Hasan Başkanın, Sayın Bakanın ve sizlerin misafiri olmaktan çok gurur duyuyoruz.

Halim Başkanımın da Nesrin Başkanımın da söylediği gibi, kısa sürede çok yol kat ettik ve çok daha iyisini yapacağımıza eminiz. Çünkü gerçekten bizden bir ümitle her toplantı sonucu cevap bekleyen binlerce çölyaklı ve ailesi var. O yüzden, dileğimiz, kısa sürede güzel sonuçların bir an önce alınmasıdır Başkanım. Bu sebeple hepimiz elimizden geldiği kadar canhıraş bir çalışma içindeyiz. Türkiye’deki her yerde yaşayan, Türkiye’nin her bölgesinde yaşayan tüm çölyaklılarımız için, elimizden gelen en iyisini yapmak için buradayız.

Hepinize davetiniz, nezaketiniz, misafirperverliğiniz ve bize desteğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, çok sağ olun Değerli Dernek Başkanım.

Şimdi, konuşmalarını yapmak üzere Uşak Dernek Başkanı Ömre Aydın Hanımefendi’ye söz veriyorum.

UŞAK ÇÖLYAK FENİLKETONÜRİ DERNEĞİ BAŞKANI ÖMRE AYDIN – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerimiz, Değerli Valimiz ve sivil toplum kuruluşu arkadaşlarımız, değerli konuklar; hepiniz hoş geldiniz.

Burada sekizinci komisyonu sürdürmekteyiz. Komisyonun başından beri hepimiz bir umutla çölyaklılar için daha güzel şeylerin olmasını bekliyoruz ve bütün çölyaklı, her ildeki çölyaklı arkadaşlarımız da bu Komisyonun sonucunu beklemekteler.

Bizim, inşallah, bütün temennimiz, bu Komisyona sunduğumuz bütün şikâyetlerimizin gerçekleşmesi. Kendimizin yaşam şartlarımızın daha kaliteli bir hâle gelmesini temenni ediyorum.

Burada, bizler büyük olmamıza rağmen çocuklarımız da var. Her gittiğimiz yerde bu sorunları yaşıyoruz. İstedığımız, hayat kalitemizin daha düzenli bir hâle gelmesi. Çocuklarımız okullarda olsun dışarıda olsun yurtlarda olsun, daha kaliteli bir şekilde hayatlarını sürdürebilmeliler.

Benim sizlerden ricam, öncelikle, biz büyüklerden ziyade çocuklar göz önünde bulundurularak bu sunduğumuz şartlarımızın bir nevi kabul edilmesini sağlamanız. İnşallah Komisyonun sonunda da bu gerçekleşir ve yüzlerce çölyaklı çocuğumuza umut olursunuz.

Ben buradan Hasan Başkanıma, milletvekillerimize, bizi Urfa’da ağırladıkları için Belediye Başkanımıza çok teşekkür ediyoruz.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Ömre Hanım, Allah razı olsun.

Şimdi, dernek başkanlarımızdan başka söz almak isteyen varsa onlara da söz verebilirim, zamanımız var çünkü.

Buyurun.

ANTALYA ÇÖLYAK DERNEĞİ BAŞKANI HAKAN YILMAZ – Değerli Başkanım, Sayın Valim, değerli milletvekillerim, çölyak derneği başkanı arkadaşlarım ve Urfa’nın saygıdeğer STK temsilcileri; ben çok kısa bir şey söylemek istiyorum: Biz bir yıl önce bir hayalle başladığımız süreçte -Halim arkadaşımın da söylediği gibi- Manisa’da ektiğimiz tohumları biçmeye başlıyoruz diye düşünüyorum.

İnşallah, Urfa'nın bu, muhteşiyatı yüksek duygusuyla güzel iki gün geçiriyoruz. Sonucu, bütün arkadaşlarımın söylediği gibi, tüm Türkiye'deki çölyaklılar her toplantı sonrası olduğu gibi, bu toplantıda da merak ediyorlar, hatta sosyal medya üzerinde yazmaya başlamışlar bile “Tutanakları sabırsızlıkla bekliyoruz.” diye. Çünkü tarihe bir not düşünüyoruz, dünyada bir ilki başarıyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Türk milleti bunu başarabilecek kudrette olduğunu Urfa'da da göstermiş buluyor.

Komisyonadaki değerli vekillerim büyük bir samimiyetle Urfa'ya geldiler, bizimle birlikte oluyorlar. Dediğim gibi, tüm çölyaklılar adına sayın vekillerimize ayrıca çok teşekkür ediyorum. Urfa'ya da bizleri bu şekilde ağırladığından dolayı ayrıca teşekkür ediyorum. Peygamberler şehri olduğunuzu göstermiş bulundunuz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi sözü Kayseri Dernek Başkanımız Zahide Hanım'a veriyorum.

Buyurun.

KAYSERİ ÇÖLYAK DERNEĞİ BAŞKANI ZAHİDE KAYA – Sayın Vekilim, değerli milletvekillerim, değerli arkadaşlarım; hepinize çok teşekkür ediyorum. Bir farkındalık adına Komisyonumuz kuruldu burada tekrardan.

Kusura bakmayın, çok heyecanlandım.

Tekrar Hasan Bey'e, Fakıba'ya çok teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Başka, dernek başkanlarımızdan?

Emine Hanım, buyurun.

KOCAELİ ÇAYIROVA GLÜTENSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI EMİNE OTLU – Toplantılarımız hayırlara vesile olsun inşallah.

Ben çölyaklı olarak geç tanı alan ve çalışan çölyaklılar hakkında birkaç şey söylemek istiyorum. Ben geç tanı aldığım için yan dallar hastalık olan hastalıklarından bahsetmek istiyorum. Hastalıklarından bahsetmek isterken zorluklarımdan, çalışırken neler yaşadığımdan bahsetmek istiyorum.

Şimdi şeker hastasıyım, laktoz hastasıyım. Kemik içi tümörlerim var, çölyaktan kemiklerim eridi ve iliklerim kirlendi. Tedavisini bile olamıyorum romatolojide tedavi olmak zorunda olduğum için. Romatolojide tedavi olursam kemik içi tümörlerim daha kötü hastalıklara yol açacağı için tedavi olamıyorum. Bu yüzden, bu, çölyakın derecelerinin olmasını talep ediyorum çünkü bir fırında çalışan çölyaklıyla fırının önünden geçerken midesi bulanana çölyaklının bir olmamasından yanayım.

Ne acı ki ben çölyaklı gibi bile beslenemiyorum. Kemik erimesinden dişlerime iki yıldır tel taktırıyorum, yani zar zor besleniyorum. Çalışırken sıkıntılı yani normal bir çölyaklı gibi yanımda besinimi götürsem bile sıkıntılar oluyor, iş yeri bunu kabul etmiyor.

Yüzde 52 engelle çalıştığım için iş yeri sesini çıkaramıyor ama engeli olmayan çölyaklılar nasıl çalışır, onu da düşünmek gerekiyor. Bunun için, çölyaklıların derecelendirilmesi, engelli olması, hastalık sürecinin seyrine göre raporlar verilmesinden yanayım, onu talep ediyorum.

Bir de iş yerleri nasıl sağlık raporu, sabıka kaydı, akciğer filmi istiyor ise çölyaklılar için de “Çölyak eğitimi almıştır.” ya da “Alerjen bilgisi vardır.” diye bir belge yasallaştırılırsa eğer mutfakta ya da kantinde, yemek şirketlerinde çalışan kişiler çölyak adına, alerjen adına, laktoz adına bilgi sahibi olmuş olacaklar ve çölyaklılar da sıkıntı çekmeyecek. Bunun yasallaştırılması çölyaklıları rahatlatmış olacak. Yani bir belge alınsın. Nasıl, bir kantinde çalışan portör tahlili yaptırıp belge sunabiliyorsa işverene,

sağlık raporu sunuyorsa, “Çölyak eğitimi almıştır.” belgesinin de yasallaştırılmasından yanayım. O zaman, bilgisiz bir çölyaklı bile sağlıklı beslenecek, Türkiye’de farkındalık artırılmış olacak. Bundan yanayım ben. Daha rahat olacak gibi.

Bir de şunu talep edeceğim inşallah: Ben mesela yüzde 52 engelle çalışıyorum ama engelli kadrosundan emekli olacağım. Ama çölyaklı olduğum için bu, gün prim ve yıl sayısı benim için çok zor. Yani ben işe gittiğim zaman yaşadığım sıkıntıları, geçirdiğim o sekiz saati... İşveren pek hoşuna gitmese de zorunlu çalıştırıyor. Ama bu, gün primi onlar için az bir dönem sayılıyor, işveren için ya da Sosyal Güvenlik Kurumu için ama biz çölyaklılar için o dönem bile geçmiyor yani. Bunu hastalık seyrince, günün, primin, çalışma sigorta başlangıcının ve bitiş tarihlerinin hastalığın sürecine göre ayarlanmasından yanayım.

Söyleyeceklerim bu kadar.

Teşekkür ediyorum.

Kolay gelsin hepinize.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Dernek başkanlarımızdan söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

SAKARYA GLÜTENSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FİLİZ ELİF SAMANCI – Sayın vekillerimizi, Sayın Valimizi, Urfa STK temsilcilerimizi ve çölyakla mücadele konusunda el ele verdiğimiz dernek başkanlarımızı ve firma temsilcilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Ben bir gelişme paylaşmak istiyorum: Bir önceki Komisyon toplantısında konuyla ilgili, Sağlık Bakanlığımızın sayfasındaki en son verinin 2014 yılına ait olduğunu paylaşmıştım. Geçtiğimiz hafta içerisinde Sağlık Bakanlığımız konuyla ilgili bir kontrol programı çalışması içerisinde olduğunu ve bunun sosyal medya üzerinden, Bakanlığın sayfası üzerinden verilen web adresiyle bizlerin de katkı sağlayacağı şekilde sunuma açık olduğunu paylaştılar benimle.

2018 ve 2021 yıllarını kapsayan, konuyla ilgili neler yapılmalı; hangi kurum ve firma, her türlü bakanlık; kimler bu konuya dâhil olmalı, paydaşlar kimler? Çok güzel bir çalışma yapmışlar. Sizlerin de bu konuda desteğini arz edeceğim. İnşallah güzel şeyler olacak. Bu henüz taslak aşamasında. Netleşip de uygulamaya geçerse bizim bütün sorunlarımız çözülmüş olacak. Ona inanıyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, ben de teşekkür ediyorum.

Sizin de ifade etmiş olduğunuz gibi, gerçek anlamda, Sağlık Bakanlığının da önemli çalışmalarını biz de biliyoruz, destek olmaya çalışıyoruz. İnşallah çok daha güzel şeyler olacak.

Başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

ŞANLIURFA FENİLKETONÜRİ (PKU) DERNEĞİ BAŞKANI MUSTAFA ÇİFTÇİ – İlimize geldiğiniz için teşekkür ederim, hoş geldiniz.

Sorum aslında çok büyük ama geç kalınmış bir toplantı. İnşallah hızlı bir sonuç alınır ve çocuklarımız bu sonuçla normal hayatlarına dönmüş olurlar.

Bizim hastalık grubumuz doğuştan metabolik bir hastalık olup ülkemizde her 3.500-4.000 çocuktan biri maalesef metabolik hastalıklarla boğuşmakla mücadele ediyor. Yani sorun çok büyük ama kısıtlı bir zamanımız olduğu için özellikle iki konuyu sizlerle paylaşacağım.

Sağlık açısından daha önceleri biz on üç-on dört yıl Ankara, İstanbul, Adana gibi büyükşehirlerde çocuklarımızı tedavi ettirmek zorunda kaldık. Çok büyük zorluklar yaşadık. Sağ olsunlar, üniversite hastanemizin yetkilileri, vekillerimiz, Bakanımız Urfa'da metabolizma bölümünü kurduktan sonra şükürler olsun ki çocuklarımız artık burada tedavi görmekteler. Yalnız, bu bölümle ilgili hasta çok olduğu için hekim sayısına ihtiyacımız var. Hem endokrin hem metabolizmayla ilgili hekim sayısına ihtiyacımız var. Bu konuda dikkatinizi çekiyorum.

İkinci, asıl husus, çocuklarımızın yaşamları için gerekli tıbbi besinler maalesef ülkemizde üretilmiyor. Ülkemizde sadece Etinin üretmiş olduğu bir Eti Pronot ve düşük proteinli un, bu da çok yakın zamanda çıkmaya başladı. Çocuklarımızı beslemek için yurt dışına bağımlı oluyoruz. 11 milyon gibi bir Yunanistan, 38 milyon gibi bir Polonya'dan çeşitli dostlarımız aracılığıyla ya da farklı farklı yollarla çocuklarımıza peynir, çikolata gibi ürünler getiriyoruz.

Sizden özellikle istirhamım, şimdi, burada ürünle ilgili müteşebbisler var. Bu ürünlerin ülkemizde hızla üretilip çocuklarımızın temel ihtiyacı olan ürünlerin ulaşılabilirliğini sağlamak.

Bu arada şehrimizi teşrif ettiğiniz için tekrar teşekkür ederim. Sağ olun, var olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen?

Buyurun.

OSMANİYE ÇÖLYAK DERNEĞİ BAŞKANI HACER KARAGÖZ – 3 çocuğum ve eşim çölyak hastası. Osmaniye yerel gazetemizde köşe yazarlığı yapıyorum. Sadece farkındalık oluşturmak ve sorunlarımızın halkımıza dile getirilmesi, onların bizleri anlaması. Bir bulaşıcı hastalık olarak değil, normal insanlar gibi bizlere bakılması amacıyla yazılarımı yazıyorum.

Kısa bir yazımı okuyacağım size. Önemli olan buradaki, aslında bu yazımdaki gerçekte olan sorunlarımızla alakalı. “Çölyak buğday, arpa, çavdar ürünlerini bir ömür boyu tüketememektedir. Çölyakla yaşam mücadelesi vermek zor bir yaşam şeklidir. Çocuk ve ergen psikolojisi, düşüncesiyle hayata bakış açısını gözlemlersek çölyaklı kişi için yaşam karanlık ve çıkılmaz bir kuyu gibidir. Sen çırpındıkça kuyu seni karanlığına çeker. Glüttenli beslenen aileler çocuklarıyla markete gittiklerinde o süslü raflardaki çikolatalar, cipsler ve birçok ürünle alışveriş sepetlerini 3 TL'ye ya da 5 TL'ye süslü gıdalarla doldurabilirler. Glütensiz beslenen çölyaklı kişiler ise süslü raflardaki gıdalardan aldım olarak sayıp boş sepetiyle ve yüz ifadesi üzgün, gözlerinden iki damla yaş dökülecek gibi bir sağa, bir sola market içerisinde gezinirler. Çaresizlik içerisinde, glütensiz raf reyonuna gittiğinde raflardaki glütensiz ürünlerin şok eden pahalı fiyatlarını görünce 22 TL fiyatındaki çikolatasını almak yerine sadece ekmeklik un ve makarnasını alıp sepetine ekler.

Üzgün bir şekilde kasaya giderek boş sepetindeki iki ürünün kasada hesabını ödeyerek bazen bu iki ürünü dahi pahalı fiyata satıldığından kasaya bırakarak marketten adım adım uzaklaşırken yolun sağ ve sol tarafındaki restoranların, dönercilerin hazırladığı yemeklerin çevreye vermiş olduğu mis kokuları hisseder. Bu kokuların yaydığı yemeklerden yemek için restoranlara gitmek ister fakat gidemez çünkü glütensiz beslenen çölyaklı kişiler tüketilen glüttenli unlu mamullerden, buğdaylı ekmek ve birçok çapraz bulaşmaya ya da glüttenli yasaklı yiyecekler bulunduğu diyetleri bozulacaktır. Dolayısıyla hızlı adımlarla evlerine doğru ilerlerler. Çölyaklı kişiler evlerine ve mutfağına bağımlı kişilerdir. Sağlıklı yaşamaları için diyetlerini bozmamaları gerekiyor. Mutfaklarını en güzel restoranların yerine dahi koyamaz ve değiştiremezler.

Bu durumları okullarda da aynıdır. Normal çocuklar her türlü şeyi yerken çölyaklı çocuklarımız kantinden istediklerini alıp yiyemezler. Bu durum onları psikolojik yönden de ne derece etkiler, sanırım tahmin edebilirsiniz. Neticede onlar çocuktur.”

Çölyaklı olup glütensiz beslenen çocuklarımızın sosyal yaşantısında bilinçlendirme adına destek ve yardımcı olmanızı dile getiriyoruz.

Ne mutlu ki sizlere... Gerçekten de sağlığınızın kıymetini bilmeniz gerekli. Ben bir yetişkin olarak değil, 3 çocuk annesi olarak çocuklarımızın yaşantılarında o lokantaların önünden geçtiklerinde inanın o duyguları ben hissedebiliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben de çok teşekkür ediyorum.

Çok haklısınız. Gerçekten de bu çocuklarımızın... Zaten buradaki amacımız da sizin duygusal olarak ifade ettiğiniz o çocuklarımıza yardım edebilmek, en büyük arzumuz olacaktır diye de ifade etmek istiyorum.

Başka söz almak isteyen var mı arkadaşlar.

Buyurun.

GLÜTENSİZ ADA YÖNETİM KURULU ÜYESİ BİLGE KÖROĞLU – Merhabalar, ben dernek başkanı değilim, üretici firmalar adına konuşmak istiyorum.

Dernek Başkanımız sorunlarını yazdığı için, dile getirdiği için çok etkilendim ve ona cevap olarak konuşma hakkımı önce kullanmak istiyorum izninizle.

Kendisi süslü raflardan süslü ürünler alamadıklarını, çölyaklıların kendi evlerinin mutfaklarına hapis kaldıklarını, dışarlarda yemek yiyemediklerini, çocuklarının psikolojisinin etkilendiğini söyledi. Bizler de daha önceki konuşmamda toplantıda zaten -siz var mıydınız, bilmiyorum- bunlara çözüm için talip olduğumuzu söylemiştik. Bu ürünleri bütün çölyaklılara ulaştıracağımızı söylemiştik. Bu çalışmalarımıza devam ediyoruz. Hatta toplantı biterken de satış noktalarında restoranlar açacağımızı, bununla ilgili çalışmalarımızın da başladığını söylemiştik. Startını da verdik. Artık tüm Türkiye’deki bütün çölyaklılarımız çok rahatça istedikleri yerde yemeklerini de yiyebilecekler bizim çalışmalarımız sayesinde, süslü raflardan süslü ürünleri de alabilecekler. Yeter ki yüzde yüz yerli üretime, Türk sermayesine, Türk üreticiye güvensinler. Bizim bunun için, sözümüzü yerine getirmek için çalışmalarımız devam ediyor.

Herkese de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, dernek başkanlarımıza teşekkür ediyorum, hepsinden Allah razı olsun.

Şimdi, duygularını almak adına Sayın Vali Yardımcımız Ali Bey’e söz vermek istiyorum.

Buyurun Sayın Valim.

ŞANLIURFA VALİ YARDIMCISI ALİ YILMAZ – Sayın Komisyon Başkanım, sayın Komisyon üyesi milletvekillerimiz, saygıdeğer çölyakla ilgili sivil toplum kuruluşları, tüm Türkiye’den toplantımıza iştirak edenler; hepiniz hoş geldiniz.

Her şeyden önce, gerçekten, çölyak hastalığı konusunda böyle bir çalışmanın, çölyak hastalarının sorunlarını özellikle mahallinde tespit çalışması, ilgili Meclis Komisyonunun bu toplantıyı Şanlıurfa’da gerçekleştirmesi şehrimiz için ve bizler için bir gurur vesilesi. Ben dolayısıyla Meclis Komisyonumuza, Araştırma Komisyonumuza ve sizlere de bu toplantıya iştirak ettiğinizden dolayı çok teşekkür ediyorum.

Gerçekten çölyak hastalığını en iyi sizler biliyorsunuz. Özellikle bu konuda çalışan sivil toplum kuruluşlarının ya kendileri çölyak hastası veya yakınları çölyak hastası, genelde öyle oluyor çünkü. Dolayısıyla bu sorunu sizler bizlerden çok daha iyi biliyorsunuz. Biz de bazı şeyleri tabii öğreniyoruz bu

sayede. Eminim ki bu tür çalışmalar, bu toplantılar mevzuatımızda, Meclis Araştırma Komisyonumuzun yapacağı çalışmalar ve hazırlayacağı raporlar doğrultusunda bu konuda yapılacak mevzuat değişiklikleri ve alınacak önlemlerle önemli ölçüde derdinize ilaç olacaktır inşallah diye temenni ediyorum.

Şanlıurfa'da da özellikle Çölyak Derneğinin ve sağlık kuruluşlarımızın tespit ettiğine göre, merkezde 580 olmak üzere toplamda ilçelerle beraber, Başkanım, 1.050 civarında kayıtlı çölyak hastası var. Ama tabii bunlar kayıtlı veya takip edilebilenler. Eminim ki sayı çok daha fazladır. İnşallah bunların da sorunlarının çözümü konusunda, özellikle Şanlıurfa'da bu toplantının yapılması onları da son derece memnun etti.

Ben bir kez daha bu toplantımızın gerek Şanlıurfa'daki çölyak hastalarına ve yakınlarına gerek tüm ülkemizdeki çölyak hastalarına ve genel olarak ülkemize hayırlar uğurlar getirmesini temenni ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Valim.

Şimdi de birer cümle de olsa yine duygularını ifade etme adına milletvekili arkadaşlarıma sırasıyla söz vermek istiyorum.

Evet, Ahmet Bey, buyurun.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Valim, değerli protokol, saygıdeğer sivil toplum kuruluşu temsilcileri ve çölyak dernek başkanları ve değerli vatandaşlar; hepinize bu güzel toplantıya hoş geldiniz diyorum ve özellikle de Şanlıurfa'da bulunmaktan da onur duyuyorum ve Şanlıurfa'daki vatandaşlarımızın ve protokolün bize göstermiş olduğu misafirperverlikten de çok onur duyduk. Gerçekten herkese teşekkür ediyorum.

Bu Komisyonun kurulması demek ki gerçekten gerekliymiş ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunan partiler olarak da bu Komisyonu kurduğumuz için, inanın, gün geçtikçe çok sevinç duyuyoruz, mutluluk duyuyoruz çünkü burada birçok anneyle, babayla ve ağabeyle karşılaştık, onların çocuklarının yaşadıkları, kendilerinin yaşadıklarını gördükçe inanın hem bir insan olarak hem de bir doktor olarak bu Komisyonun kurulmasının ve sizlerin çözüm yollarının bu vesileyle ortaya çıkarılmasının gerekliliğine inanıyorum. İyi ki kurulmuş. Ben bu nedenle tüm partilere, verdikleri tüm destekler için ve bu Komisyondaki herkese de Sayın Başkanım başta olmak üzere içtenlikle çok teşekkür ediyorum. İnşallah en kısa süre içerisinde bu Komisyon tutanakları rapor hâline getirilecek ve sizlerin biraz önce de bahsettiğiniz tüm sorunlar ortadan kaldırılacak. Zaten siyasilerin esas amacı da budur.

Aynı zaman da ikinci bir mesaj da Türk milletine birlik ve beraberlik içerisinde hareket etmenin ne kadar doğru olduğunu ve başarıyı nasıl getirdiğini göstermesi açısından da bir ilk olacağını -Komisyon açısından söylüyorum- değerli bir Komisyon olduğunu düşünerek hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, benim de bir açıklama yapma durumum ortaya çıktı.

Evet, bu Komisyonumuzun kurulmasında ilk önergeyi veren Değerli Kardeşimiz Milliyetçi Hareket Partisinden Ahmet Bey'di; kendisine teşekkür ediyorum. Daha sonra dört parti birleşerek birlikte ortak bir önergeyle Komisyon kurulmuş oldu. O açıdan emekleri büyük. Allah razı olsun diyorum. Teşekkür ediyorum kendisine.

Şimdi, söz sırası Değerli Milletvekilimiz Bennur Hanım'da.

Buyurun Bennur hanım.

BENNUR KARABURUN (Bursa) – Kıymetli Valim, Değerli Başkanım, Kıymetli Belediye Başkanımız, sevgili milletvekili arkadaşlarım, sivil toplum kuruluşlarının değerli başkanları, sevgili çölyaklılar ve değerli misafirlerimiz; ben de hepinizi sevgiyle saygıyla, muhabbetle selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Evet, burada olmaktan dolayı inanılmaz derecede mutluyuz çünkü çölyak gerçekten bizim için çok önemli. Ben, az önce Başkanımızın dediği gibi, öncelikle Ahmet Hocama çok teşekkür ediyorum, Milliyetçi Hareket Partisi Milletvekiline.

Dört partinin bu Komisyonu kabul etmesi, ardından bu Komisyon üyelerinin de gönüllülük esasına dayalı olarak bu Komisyonda çalışmak istemesi çok önemli bizim için. Hepimiz acaba ne yapabiliriz diye sizi her Komisyonda can kulağıyla dinliyoruz.

İnşallah bu sorun ve sıkıntılar -bu bir başlangıç- sona erecek. Bizler Türkiye Büyük Millet Meclisinde sizler için çalışıyoruz. Biliyorsunuz, sizin eviniz orası ve her ne zaman isterseniz gelebileceğinizi çok iyi biliyorsunuz ve sesinizi duyurabildiniz. Bu çok önemliydi bizim için. İnşallah hayırlı sonuçlar alacağız bu Komisyondan. Çok heyecanlı bir şekilde sonucunu bekliyorum.

Beni en çok etkileyen Halim Bey olmuştu. Bunu her yerde anlatmaya çalışıyorum. Bir gün telefonda konuşuyoruz “Sayın Vekilim, bizim dondurma krizimiz başladı. Ben evladına dondurma alamıyorum.” diye söyledi. O kadar çok etkilendim ki sonrasında dondurmaya çok sevdiğim hâlde vicdan azabı çekerek yemeye başladım. Bizler bu Komisyonda gerçekten sizinle birlikte empati yapıyoruz ve sorunları çözebilmek için elimizden gelen her şeyi yapmaya hazırız ve yapacağız da inşallah Allah’ın izniyle.

Ben beni dinlediğiniz için çok teşekkür ediyorum ve bu toplantının hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, ben de Değerli Milletvekilimiz Bennur Karaburun Hanımefendi’ye çok teşekkür ediyorum.

Şimdi de konuşmalarını yapmak üzere, duygularını ifade etmek üzere Çorum Milletvekilimiz İlkın Ceritoğlu Hanımefendi’ye söz veriyorum.

Buyurun.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Valim, Değerli Başkanım, milletvekili arkadaşlarım, sivil toplum örgütü üyesi arkadaşlarımız, çölyak dernek başkanlarımız, yol arkadaşlarımız; ben de hepinizi saygı ve sevgiyle selamlamak istiyorum.

Çorum’da Hacer Hanım’ın milletvekiliyken Komisyondan sonra hepinizin milletvekili olmaya çalışıyoruz elimizden geldiği kadarıyla.

Evet, biz kanun yapıcılarız. Siz de bize doğru bir taleple geldiniz. Allah razı olsun. Bir farkındalığı artırdınız.

2011’den beri biz Çorum’da çölyakla ilgili çalışmalar yapıyorduk zaten, genel merkezde keza. Ama bunun Başkanımızın ve hassaten Ahmet Bey’in önderliğinde bir Komisyon hâline gelmesi bize güç verdi. Ben çok umutvarım süreci çok iyi bildiğimi düşündüğüm için. Bizim helva yapmamıza çok az kaldı. İnşallah, bu mübarek topraklarda, Şanlıurfa’da bu helvayı yapacağız. Gittiğimizde de raporumuzu yazıyor ve eksikleri gideriyor olacağız.

Başkanına da teşekkür ederim. Şanlıurfa’ya teşekkür ediyoruz bizi burada ağırladığı için. Tarım Bakanımız Sayın Fakıbaba’ya da gıyabında teşekkür ediyoruz.

Biz birlikte Türkiye’yiz, biz birlikte çalışma bilincini elde ettiğimiz zaman hiçbir ülke dünyanın hiçbir yerinde bizim hakkımızda ne konuşabilir ne NATO’da resimler sergileyebilir. Bu birlikteliğin her platforma yansımaları dileğiyle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum İlksen Hanım’a.

İlksen Hanım, Türkiye’de ilk defa Avrupa Parlamentosunda bir kadın temsilci olarak komisyona girdi. Kendisini ayrıca tebrik ediyoruz, başarılarının devamını diliyorum. Allah razı olsun.

Tabii, söz açıldıkça ifade etmekte fayda var. Buradan, Değerli Bakanımız Sayın Ahmet Fakıbaba’ya da saygı ve sevgilerimizi iletiyoruz. Kendisi gerçek anlamda bir beyefendi. Bizi buraya davet ederken de ayrı bir güzellik içerisinde birlikte olmamızı çok istemişti ama biliyorsunuz, Bakanlığın çok çalışmaları var, yoğun bir temposu var. Dün akşam itibarıyla beni telefonla arayarak kendisinin Antalya’da olacağını, orada bir komisyona katılmak zorunluluğu olduğunu ve yine, aynı beyefendilikle benim ev sahibi olarak kendisinin yerinde olabileceğini ifade etti. Kendisine teşekkür ediyorum.

Şanlıurfa bizim evimiz gibi, biz de öyle kabul ettik. Burada bu güzel toplantıyı gerçekleştiriyoruz. Bu toplantıyı yapmamızda emeği geçen herkese de ayrıca teşekkür etmek istiyorum.

Şimdi, yine, konuşmalarını yapmak üzere Halkların Demokratik Partisi üyesi Değerli Doktor Arkadaşımız Behçet Yıldırım Beyefendi’ye söz veriyorum.

Buyurun.

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Teşekkürler Başkanım.

Sayın Valim, değerli milletvekili arkadaşlarım, sivil toplum kuruluşları, değerli dernek başkanları ve firma başkanları; özellikle bu Komisyondayken firmaların, glütensiz ürün üreten firmaların duyarlılığı için onlara ayrı bir teşekkür etmek istiyorum çünkü gerçekten bizi aydınlattılar. Halka yardımcı olmak istiyorlar fakat önlerinde bir sürü engellerin olduğunu söylediler. Gerek sevk zincirinde gerek marketlerin kendilerine birtakım zorluklar getirdiğini ilettiler. Biz bunları düzelterecimizin sözünü veriyorum.

Biz bir ilki gerçekleştirdik, bir ilk sayılır; dört siyasi parti bu, çölyak konusunda bir araya geldik. Hastalığın zaten sağı solu, muhalefeti iktidarı olmaz. Biz bu sorunu çözersek belki başka sorunları... Belki toplumsal barışı sağlarız, onlara bir vesile olur diyorum.

Katılım gösteren, emek harcayan tüm kesimlere, tüm arkadaşlara teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, ben de çok teşekkür ediyorum.

İfade etmiş olduğu gibi, altını çizmekte fayda var diye düşünüyorum: Birlikte, beraber olduktan sonra bizim yapamayacağımız, ulaşamayacağımız hiçbir şey yoktur. Biz tek vücut olarak Kürt’üyle, Türk’üyle, Çerkez’iyle, Laz’ıyla, Türkiye’de yaşayan tüm gruplarla birlikte tek Türkiye’yiz. Dolayısıyla birlik beraberlik içerisinde olmamızı biz de bu vesileyle canıgönülden istiyoruz. O açıdan da zaten buraladayız. Bu bakımdan, birlik ve beraberliğin ne kadar önemli olduğunu altını çiziyorum.

Kendisine teşekkür ediyorum bu duyguları için.

İnşallah her konuda, sadece hastalık ve çölyakta değil, Türkiye’nin çıkarına olan tek bayrağımız, tek devletimiz, tek milletimiz ve tek vatanımız olarak kabul ettiğimiz Türkiye Cumhuriyeti’ni en ileri seviyeye getirebilmek adına önemlidir diyorum.

Şimdi konuşmalarını yapmak üzere hem de ev sahipliğimizi yapan Sayın Mehmet Ali Cevheri’ye sözü bırakıyorum.

Buyurun.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Değerli Valim, kıymetli milletvekili arkadaşlarım, Belediye Başkanım, Millî Eğitim Müdürüm, STK'larımızın değerli temsilcileri, değerli firmaların temsilcileri, dernek başkanlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sizleri Şanlıurfa'da ağırlamaktan onur duyduğumu, memnuniyet duyduğumu ifade etmek istiyorum.

Eğer Fakıbbaba Bakanımız Bakan olmuş olmasaydı Şanlıurfa olarak iki vekil olarak Çölyak Komisyonunda olacaktır. Benim, tabii, Çölyak Komisyonunda olmamın sebebi sizlersiniz. Değerli dernek başkanlarımızın bizleri ziyaretinde, Hasan Bey kardeşimle birlikte olayın empatisini kurduk. Kendimi sizlerin yerine koydum. Böyle bir hastalıkla mücadele edilmesi için bir komisyonun kurulması gerektiği inancıyla hareket ettik.

Değerli Milliyetçi Hareket Partisi Milletvekili Ahmet Bey kardeşimizin önerge verdiği süreçte, aslında birbirimizden habersiz bir tevafuk eseri bizler de AK PARTİ Grubuyla görüşerek böyle bir komisyonun kurulması gerektiğini ifade ettik. Başkanlarımızla görüştük, Komisyon üyesi arkadaşlarımızı görüştürdük. Hamdolsun, o süreçte bütün partiler bir araya gelerek böyle bir komisyonun kurulması noktasında fikir birliği içinde oldular. Çok önemli aşamalar katettik.

Bundan sonra da ben özellikle ciddi manada bu Komisyonun başka komisyonlara da örnek olacağını düşünüyorum. Bir farkındalık oluştu burada ve Urfa'da da yine bir ilki burada başlattık. Millî Eğitim Müdürlüğümüz ve Çölyak Dernek Başkanımızla bir protokol yapılarak ortaöğretim ve ilkökul çağındaki öğrencilerimizin özellikle çölyak testinden geçirilmesi gerektiği noktasında.

Yine, ben dün Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesi üzerinde konuşma yaptığımda çölyak hastaları için ödenen 8 ila 20 TL arasındaki rakamın çok tutarsız olduğunu SGK Başkanımıza da anlattım. Bakanımıza da yazılı bir şekilde ifade ettik ve SGK Başkanımızın selamlarıyla en kısa sürede bunun üzerinde çalışma yapacaklarını ve tutarın artırılacağını ifade ettiler. Bunun da müjdesini size vermek istiyorum.

Tabii, çalışmalarımız bundan sonra da devam edecektir ve güzel bir sonuç elde edeceğimizi düşünüyorum. Bütün paydaş bakanlıklarla -Tarım Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı- ben iyi bir sonuç elde edeceğimizi düşünüyorum.

Burada, tabii, belediyelerimizin katkıları çok önemli. Şanlıurfa bu noktada çok güzel bir iş birliği içerisinde. Bütün belediyelerimiz özellikle çölyak hastalarımıza gerekli yardımı ve desteği sağlıyorlar. Ben huzurunuzda onlara da teşekkür etmek istiyorum.

Ben çölyak hastası değilim ama kendimi sizler gibi hissediyorum, sizlerle aynı duyguyu paylaşıyorum, duygudaşım, paydaşım. Burada olmanızdan dolayı onur duyuyorum. Şanlıurfa her zaman farkındalığını gösterdi. Bir dostluk ve kardeşlik şehri, istikrar şehri. Sizlerin de gördüğünüzde “İyi ki gelmişiz.” diyeceğinize ben çok inanıyorum, düşünüyorum. “Daha önce keşke gelmiş olsaydık.” diyeceğiniz bir şehirdir Şanlıurfa ve bundan sonra da inşallah gelmeyi düşüneceğiniz bir şehir olacak.

Her zaman sizleri burada ağırlamaktan onur duyacağımızı ifade ediyorum. Gelmenizden dolayı çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekili arkadaşımıza biz de teşekkür ediyoruz.

Ben de yine altını çizmem gereken bir konuyu tekrar ifade etmek istiyorum: Aslında, Komisyon çalışmalarımıza başladığımızda ben çölyak derneklerinin bu kadar yakın, birbirleriyle irtibatlı olduklarını doğrusu bilmiyordum. Ama bu çalışmalarımız sonucunda, onların gerçek anlamda büyük bir aile olduklarını gördüm. Şimdi, her platformda ifade ediyoruz, biz de, başta ben olmak üzere milletvekili arkadaşlarımızla birlikte bu ailenin üyeleri arasındayız. Komisyonumuz bitse de bizim hep beraber olacağımızı yine ifade etmek istiyorum.

Şimdi, arkadaşlar, yine, toplantımızda Değerli Kaymakamımız var. Kendisi Karaköprü Kaymakamı Ahmet Yıldız Bey. Ahmet Yıldız Bey'in de kısa da olsa duygularını alalım.

Ondan sonra sözü Belediye Başkanımıza bırakacağım.

KARAKÖPRÜ KAYMAKAMI AHMET YILDIZ – Çok teşekkür ederim.

Sayın Valim, milletvekillerim, Haliliye Belediye Başkanım, Türkiye'nin birçok ilinden gelen çölyak dernek başkanları, temsilcileri, değerli misafirlerimiz; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum. Konuşmalar içerisinde bir şiir okundu, hayırlı bir şeye konuldu ve hayırlı bir Komisyon oluşturuldu ve bu hayırlı Komisyonunda dört parti bir araya geldi ve ilk durak olarak peygamberler şehri Şanlıurfa'ya gelindi. Hepiniz hoş geldiniz, sefalar getirdiniz tekrar diyorum.

Ben Karaköprü Kaymakamı Ahmet Yıldız, Karaköprü'de görev yaparken Şanlıurfa Çölyak Derneği Başkanı bir gün ziyaretime geldi, çölyak hastalığından bahsetti. Açıkçası, bu belki de bizim ayıbımız ama çölyak hastalığını o zaman daha yeni yeni öğrenmiş olduk ve Karaköprü ilçesinde 50 civarında çölyak hastası olduğunu söyledi ve yardımlarımızı istedi. Biz yaptığımız çalışmalarda 15 civarında çölyak hastasının maddi durumunun iyi olmadığını tespit ettik ve Kaymakamlık bünyesinde Sosyal Yardımlaşma Vakfı olarak kendilerine düzenli olarak yardım etmekteyiz. Tabii ki bu çalışmalar yeterli değil. Komisyonunda ifade de edildi ve daha önceki komisyonlarda da konuşulmuştur.

Çölyak hastasının önce tespit edilmesi lazım çünkü farkında olmayan çölyak hastaları da vardır. Urfa bazını ele alırsak bin civarında çölyak hastasından bahsediliyor. Belki bu sayı 1.500'dür, belki de 2 bindir, belki de Urfa bazında Sağlık Bakanlığı bünyesinde bir tarama yapılırsa çölyak hastaları net tespit edilebilir.

İkinci aşama: Çölyak hastası olanların bu hastalıkla mücadele etmesi ve yaşaması gerekiyor. Bu anlamda da çölyak hastası olan kişileri rol model olarak moral vermesi adına bir kamu spotu da yapılabilir.

Konuşmalarda da ifade edildiği gibi çölyak hastalarının alacağı ürünler çok sınırlı olduğu için anneler, ebeveynler çok zorluk yaşamakta çocukları için. Bunun için de marketleri açıklamaları gerekir. Bildiğim kadarıyla Urfa'da 1 tane market var çölyak ürünlerini satan. Bu sayının artması gerekir. Tabii ki işveren olarak, şirket olarak Türkiye'nin genelinde bu ürünlerin satışına talip olduklarını belirttiler. Yalnız, çölyak ürünlerinin fiyatlarının da yüksel olduğunu biliyorum. Bu ürünlerin de fiyatlarının maddi durumu iyi olmayanlar için de uygun olması gerekir. Gerekirse firma sahipleri bunda fedakârlık yapabilir. Gerekirse devlet teşvik de yapabilir ve maddi durumu iyi olmayanlar da çölyak ürünlerini alabilir.

Ben bu Komisyonun Türkiye geneline hayırlı olmasını tekrar diliyorum. Katılımınız için hepinize teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Değerli Kaymakamımıza teşekkür ediyorum.

Şimdi de yine, Haliliye Belediye Başkanımıza sözü vermeden önce, Millî Eğitim Müdürümüz de aramızda, duygularını ifade etmesi adına, Şerafettin Turan Bey'e de kısa bir söz vermek istiyorum.

Buyurun.

ŞANLIURFA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ ŞERAFETTİN TURAN – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz, Sayın Valim, Sayın Kaymakamım, değerli katılımcılar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Şanlıurfa'ya hoş geldiniz.

Urfa Milli Eğitim Müdürlüğü olarak yaklaşık 650 bin öğrencimiz 25 bin öğretmenimizle birlikte eğitim öğretim hizmetlerini yürütmeye gayret ediyoruz. Tabii, Urfa’da çok genç bir nüfus var, yaş ortalamamız çok genç. Bunun yanında Suriyeli misafirlerimiz var ve onların da eğitim içerisinde yer almaları ve bizim nüfusumuza entegre olmaları için gayret ediyoruz.

Çalıştığımız konular, tarım işçiliği, taşınmaz eğitim, eğitimde fiziki altyapı eksikliği; buna benzer bir dizi problemle ilgileniyoruz. Ama bizler de toplantımızın konusu olan çölyakla ilgili olarak Milletvekilimiz Sayın Cevheri ve Şanlıurfa Çölyak Derneği Başkanımız ve Sağlık İl Müdürlüğümüzle birlikte geçen günlerde bir protokol imzaladık. Bu protokoldeki gayemiz şu: Bütün öğrencilerimizi, 650 bin öğrenciyi önce bir taramadan geçirmek. Daha sonra öğrencilerimizin velilerine ve öğretmenlerimize bu anlamda bilgiler vermek, onları bilinçlendirmek ve bu anlamda farkındalık oluşturmak. Yani bu hastalığın öğrencimizin vücuduna girmesi ve bu anlamda zarar vermesinin önüne geçebilmek için bizim önceden tedbir almamız, erken teşhis yapmamız ve bunu Sağlık İl Müdürlüğümüzle birlikte yürütmemiz gerekiyor. Çölyak hastalığıyla ilgili hizmeti Şanlıurfa’nın her tarafında yaygınlaştırmayı arzu ediyoruz.

Bu çalışmada hem Sağlık İl Müdürümüze hem Şanlıurfa Çölyak Derneği Başkanımıza, Şanlıurfa Milletvekilimiz Sayın Cevheri’ye teşekkür ediyoruz çünkü onlar bizi bu anlamda uyardılar ve biz de kurumlarımızla birlikte bu çalışmanın içerisinde yer alıyoruz. İnşallah önümüzdeki günlerde, Sayın Kaymakamımızın söylediği, belki tespit noktasında önemli tespitler yapacağız ve bunu Sağlık İl Müdürlüğümüzle birlikte tedavi anlamında, velilerimizi bilinçlendirme anlamında da yaygınlaştırmak istiyoruz.

Ben tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum ve Şanlıurfa’ya hoş geldiniz diyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Milli Eğitim Müdürümüze.

Evet, şimdi konuşmalarını yapmak üzere Haliliye Belediye Başkanımız Fevzi Demirkol Beyefendi’ye söz vereceğim.

Ancak burada bir şey ifade etmek istiyorum: Kendisi Türkiye’de pek çok belediyeye nasip olmayan, altyapının haricinde, sosyal projeler kapsamında, özellikle çölyaklı hastalara, yaklaşık bin kişiye yakın bir çölyaklı hastaya uzun süreden beri tüm gıda yardımını, ekmeklerini evlerine kadar götürüp teslim etmesiyle bildiğimiz bir Belediye Başkanımız. Kendisi çalışmalarını ifade edecekler. Ben bu anlamda da kendisine çok teşekkür ediyorum. Çölyaklılar adına, burada, özellikle Şanlıurfa’daki hastalar adına teşekkür ediyorum. Bu anlamlı ve güzel çalışmasını da tebrik ediyorum.

Evet, buyurun.

HALİLİYE BELEDİYE BAŞKANI FEVZİ DEMİRKOL – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim, Komisonumuzun değerli çalışanları, Sayın Valimiz, Sayın Kaymakamımız ve Sayın İl Millî Eğitim Müdürüm, çölyak dernekleri temsilcileri, hasta veya hasta yakınları; hepinize Şanlıurfa’da gerçekleşen, Komisonumuzun marifetiyle, öncülüğüyle gerçekleşen bu toplantıyı teşrif ettiğiniz için tek tek teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Ben Fevzi Demirkol, Haliliye Belediye Başkanı, bulunduğumuz mahal Haliliye.

Şimdi, biz belediyeciliğin insanlara hizmet ederek hem insanları kazanma hem aynı zamanda dua alma ve dua etme mesleği olduğunu, vazifesi olduğunu idrak eden bir anlayış içerisinde göreve başladık. Göreve başladığımız zaman “Benim belediyem var.” anlayışı içerisinde bir slogan geliştirdik ve toplumumuzun sağlıklı, sağlıklı, engelli engelsiz tüm kesimlerinin hizmetinde olmak istedik. Ama bu noktada, tekrar ifade etmek gerekirse dua eden ve dua edilen olma anlayışı içerisinde olduk. Önce sağlığın çok önemli olduğunu ve birlik bütünlüğün çok önemli olduğunu tespit ettik. Bizim Belediye olarak bir anlayışımız var: İhtiyaçları sıkıntı hâline dönüşmeden önce tespit etmek. Bir sağlık komisyonu

kurduk, Çevre ve Sağlık Komisyonumuz. Çölyak hastalarıyla ilgili bize herhangi bir talep gelmeden önce bu hastalığın sebebini ve hastalarımızın karşılaştığı sorunları tespit ettik, ihtiyaçları tespit ettik.

Biz sağlığa çok önem verdiğimiz için bu hastalarımızın ve hasta yakınlarımızın bir sofrada yemek yiyememesinin, bir ailede bütünlük sağlayamamanın ne demek olduğunu gayet iyi anladığımız için çölyak hastalarımızın her türlü ihtiyacında yanlarında olduk ve sadece ekmek değil, 20 çeşit gıda maddesini 20 çeşit koli içerisinde hastalarımıza takdim ettik. Ama bu, yapmak istediklerimizin sadece bir kısmı.

Ben, Sayın Başkanımızın şahsıyla, kurumumuzla ilgili bu övgü dolu sözlerini, yaptıklarımızın değil, yapacaklarımızın karşılığı olarak almak istediğimi ifade ediyorum ve bizim toplumun tüm kesimlerinin hizmetinde olduğumuzu, birlik ve beraberliğin çok önemli olduğunu ve bunun ülkemize, milletimize de milli birlik bütünlük olarak yansıyacağının idraki içerisinde önce engelli ailelerimizin aynı masada oturmasını sağlayacak engelli piknik masaları yaptık.

Yine, sağlığın çok önemli olduğunu bilerek bir mobil sağlık tarama aracımızı Halk Sağlığı Müdürlüğümüze tahsis ettik ve kırsal-kent ayrımı yapmadan kanser taraması yapmaktadır o aracımız.

Evdeki yaşlılarımıza bakım hizmeti veriyoruz. “Yanınızdayız.” sloganıyla belli periyotlar dâhilinde evlerinin temizliğini yapıyoruz. Kişisel bakımları da dâhil olmak üzere on beş günlük periyotlar hâlinde de bu yaşlılarımızı kaplıcaya götürüp kişisel temizliğini, saç sakal tıraşı da dâhil olmak üzere yapıyoruz.

Toplumun tüm kesimlerinin hizmetinde olduğumuzu özellikle ifade ediyorum. Çölyak hastalarımızın, karşılaştığı olduğu bu sıkıntılarında yanlarında olduğumuzu... Ailesiyle birlikte aynı masada aynı yemeği yiyebilmenin hazzını aldıkları için de mutluyuz.

Ayrıca, biz Haliliye Belediyesi olarak da çölyakla ilgili ekmek üretimi için Belediyemize ait bir kurum için işletme kurduk. İçişleri Bakanlığımızdan gerekli onay alındı ama gerekli hijyen şartlarının sağlanması ve herhangi bir olumsuzlukla karşılaşılması amacıyla ihtiyatlı davranıyoruz.

Bizim bu çalışmalarımıza destek veren tüm yetkililerimize, tüm temsilcilerimize teşekkür ediyorum. Hassaten Urfa’yı teşrifiniz için hepinize saygıyla selamlıyorum. Beraber çalıştığımız Sayın Bakanımız Fakıbaba’ya ve Sayın Milletvekilimiz Mehmet Ali Cevheri Beyefendi’ye ve tüm vekillerimize hayatımızı ve hizmetimizi kolaylaştırdıkları için teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Ama son söz olarak bu, ürün çeşidini daha da geliştirmek istediğimizi ifade etmek istiyorum. İnşallah, şimdiye kadar üretimi yapılmamış olan çölyakla ilgili bazı tavsiyelerimiz olacak. Üretilmesi hâlinde bu, çölyak hastalarımızın ihtiyacı temin edilecek, üretilmemesi hâlinde biz üretmeye yönelik çalışmayı yapacağız.

Dün akşam bir ifadede bulundular, kadayf teli. Onun için inşallah çölyak hastalarımızın kadayf yiyeceği günler yakındır diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Değerli Başkanımıza teşekkür ediyoruz.

Şimdi, sivil toplum kuruluşu temsilcilerine söz vermeden önce beş dakikalık bir filmimiz var, onu izleyelim, buyurun.

(Haliliye Belediyesi tarafından hazırlanan video izletildi)

BAŞKAN – Evet, filmde de görmüş olduğumuz gibi, örnek bir davranış. Kendisine tekrar teşekkür ediyorum.

Şimdi, sivil toplum kuruluşlarından İnsani Yardım Platformu Başkanı Osman Gerem Bey, süremiz beş dakika, buyurun.

ŞANLIURFA İNSANİ YARDIM PLATFORMU BAŞKANI OSMAN GEREM – Evet, Saygıdeğer Başkanım, Saygıdeğer Valim, saygıdeğer Komisyon üyelerimiz, Kaymakamımız, Belediye Başkanımız, saygıdeğer STK başkanlarımız, basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Böyle güzel bir mekânda, böyle güzel bir topluluk içerisinde bulunmak, bu ailenin içerisinde bulunmaktan son derece mutlu olduğumu belirtmek isterim.

Tekrar, Şanlıurfa'mıza, bu, yüreği güzel insanlara, yüreği güzel coğrafyaya, “Bereketli Hilal” dediğimiz bu coğrafyaya, peygamberler şehri ve aynı zamanda ensar kenti Şanlıurfa'ya hoş geldiniz.

Niye “ensar kenti” diyorum? Şu anda Türkiye'nin değil, dünyanın en çok misafır barındıran iliyiz. 600 bine yakın mağdur muhacir misafirimiz var. Şanlıurfalılar bu kardeşlerimizle evlerini paylaştılar, ekmeklerini paylaştılar, sabırlarını paylaştılar, sevgilerini paylaştılar ve paylaşmaya da devam ediyorlar. Onun için Şanlıurfalılara bu konuda ne kadar teşekkür etsek azdır. Bu güzel örneği gerçekten özellikle başta Sayın Valiliğimiz, kaymakamlıklarımız, belediyelerimiz, Büyükşehir olmak üzere ilçe belediyelerimiz... Yani bizim bu kadar güzel bir oluşumu, güzel bir çalışmayı yapmanın başta birinci nedeni yöneticilerimizle STK'larımız çok güzel bir çalışma, bir iş birliği içerisinde.

Güç birliği yaptığımız sürece, birliğimiz beraberliğimiz olduğu sürece aşamayacağımız hiçbir engel yok. Yeter ki taleplerimiz makul ölçüde olsun. İnanın, bugüne kadar bizim bütün taleplerimiz şartsız ve “ama”sız yerine geldi. Bu konuda da bütün yetkililerimize burada bir kez daha teşekkür ediyorum.

Tabii, çölyaklı kardeşlerimiz kendi açılarından birçok şey söylediler, biz sadece empati yapmaya çalışıyoruz, asıl şeyi onlar çekiyor. Onun için, biz de empati yapmak suretiyle ne önlerinde ne de arkalarında değil, yanlarındayız ve sürekli bu konuda bize düşen her ne gerekiyorsa mücadelesini vereceğiz.

Zaten burada da özellikle Hasan kardeşimizin çalışmaları gerçekten takdire şayandır.

Urfa'da bu toplantının yapılmasına vesile olan herkese de emeği geçen herkese de teşekkür ediyorum.

Biz, Şanlıurfa sivil toplum kuruluşu olarak bugüne kadar -malumunuz, Suriye'yle biz komşuyuz, en uzun sınıra sahip bir iliz- sınır ötesine 429 insani yardım tırı gönderdik. Yine, bu, 600 bin kardeşimize de bugüne kadar 1.287 tır yardım ulaştırdık. Yine, doğu illerimizde mağdur olan kardeşlerimize de 18 tır yardım ulaştırdık. Yine, bunun yanında, bizim bu kardeşlerimiz için açmış olduğumuz, Büyükşehir Belediye Başkanlığımızın destekleriyle bir giyim mağazamız var ve bu giyim mağazasından da 15 bin yetim, öksüz çocuk olmak üzere 225 bin fert giydirdik. Yetim, öksüz niye, özellikle burayı açmak istiyorum: Her cumartesi günü 100-150 tane yetim çocuğumuzu mağazaya çağırıyoruz, bunları giydiriyoruz, eğlendiriyoruz, oyuncak veriyoruz. Tabiri caizse biraz da onlarla çocuklaşarak oynuyoruz, eğlendiriyoruz, yemeklerini yediriyoruz, tekrar evlerine gönderiyoruz.

Yine, bu çalışmaları yaparken, özellikle Urfa gerçekten bu konuda örnek olmaya devam ediyor. Belediyelerimizin çalışması, sivil toplum kuruluşlarımızın çalışması; bu konuda gerçekten güzel şeyler oluyor. Bu güzel şeylerin olmasının bir tek nedeni birliğimizden geçiyor.

BAŞKAN – Süre doldu, toparlayın sözlerinizi.

Buyurun.

ŞANLIURFA İNSANİ YARDIM PLATFORMU BAŞKANI OSMAN GEREM – Evet, teşekkür ediyorum.

Biz birlik beraberlik sağlırsak inşallah, biraz önce ifade ettim, aşamayacağımız engel yok.

Taleplerimiz de makul olursa yöneticilerimizin kapılarını çaldığımız zaman mutlak surette bu taleplerimiz yerine gelir.

Tekrar, sizi Urfa’da ağırlamaktan şeref duyarız.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

İlksen Hanım, siz devam edin. Benim basına beş dakikalık bir mülakat verme durumum varmış. Onun için çıkıp geleyim.

(Oturum Başkanlığına Üye Lütfiye İlksen Ceritoğlu Kurt geçti)

BAŞKAN – Başkana da beş dakika veriyoruz, Abdullah Göçmez Bey’e de söz veriyoruz beş dakika.

Buyurun Abdullah Bey.

KALEMDER BAŞKANI ABDULLAH GÖÇMEZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli protokol ve Urfa’mıza dışarıdan gelen çok kıymetli misafirlerimiz; hepiniz barışın, kardeşliğin, muhabbetin ve 600 bin Suriyeli kardeşine mihmandarlık yapan ensar şehri, peygamberler şehrine hoş geldiniz, şeref verdiniz.

Böyle bir toplantı Urfa’ya yakışır. Bu tür toplantıların devamını da dileriz inşallah.

Ben bir STK Başkanı olmakla beraber aynı zamanda Üniversite Hastanesinin Başmüdürüyüm. Dolayısıyla işin biraz sağlık tarafına bakmak istiyorum kısaca.

Şimdi, malumunuz, Türkiye’nin birçok ilinde, özellikle çocuk yan dal branşları başta olmak üzere birçok yan dal branşında ciddi bir doktor sıkıntısı var. Şu anda Urfa’mızda da bu çölyak hastalarıyla ilgilenen sadece 1 tane çocuk gastroloji uzmanımız var. Bunun yarın öbür gün eğer tayini çıkarsa bu hastalarımızın, özellikle yeni doğan çocukların bu noktada teşhisi noktasında ciddi bir sıkıntıya sebep olacaktır.

Sağlık Bakanlığımıza da özellikle bunu iletmenizi istiyoruz. Yani çocuk yan dal branşlarının artırılması, var olan yan dal branş doktorlarının da sadece belli büyük merkezlerde toplanması değil de özellikle Anadolu’daki Urfa gibi, Gaziantep gibi, Diyarbakır gibi bu büyükşehirlerle de mutlaka gönderilmesinin sağlanması gerekiyor. Bu doktorların olmaması hem bu hastaların teşhisinin gecikmesine hem bunların belli merkezlerde olması Türkiye’deki bütün hastaların oraya giderek hem hastalar açısından hem de devlet açısından ciddi bir maddi külfete sebep olmaktadır.

Ben özellikle Şanlıurfa’daki çölyak hastalarının çok şanslı olduğunu düşünüyorum çünkü hem Sayın Bakanımız Ahmet Eşref Fakıbaba hem Sayın Vekilimiz Mehmet Ali Cevheri Bey hem Belediye Başkanımız Fevzi Demirkol Bey, Dernek Başkanımız Hasan Bey, gerçekten yani bütün Türkiye’ye örnek teşkil edecek bir çalışma yapıyor ve Millî Eğitim Müdürümüz Şerafettin Bey bu noktada çok ciddi bir çalışma ve gayretin içerisinde. Ben tekrar hepinize hoş geldiniz, şeref verdiniz diyorum. Bu toplantının hayırlara vesile olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sağ olun Başkanım.

İnşallah, her yere üniversite açıyoruz diye bazı eleştiriler alıyoruz ama üniversitelerimizin tıp fakültelerinin özellikle artmasıyla esas ihtisas alanları artı yan dal alanlarının da süreçte artmasını bekliyoruz. Zaten hedefimiz o, iyi doktorlar yetiştirmek hepimizin hedefi.

Duyarlılığımız için ben size teşekkür ediyorum. Süreyi iyi kullandığımız için ayrıca teşekkür ediyorum.

Ben şeyi soracağım -cehaletimi mazur görün- Kalem-Der’in açılımı nedir?

KALEM-DER BAŞKANI ABDULLAH GÖÇMEZ – Kalem, Eğitim ve Araştırma Derneği.

BAŞKAN – Tamam, ben bilemediğim için kusura bakmayın.

Şimdi, Ruha-Der Başkanı Salih Samak Bey’i rica ediyorum.

Buyurun Başkanım.

RUHA-DER BAŞKANI SALİH SAMAK – Hepinize hayırlı günler diliyorum.

Öncelikle, dışarıdan buraya kadar teşrif eden değerli Komisyona, çölyak derneklerimizin temsilcilerine şükranlarımı arz ediyorum. Hepiniz hoş geldiniz.

Benim adım Salih Samak. Genelde Davet ve Kardeşlik Vakfı, Urfa’da RUHA-DER Başkanlığını yapmaktayım. Kamu hastanelerinde uzman olarak çalışmaktayım. Derneğim eğitim, kültür ve yardım alanında bir çalışma yürütmekte. Aynı zamanda, İnsani Yardım Platformunun da aktif üyesi ve birlikte çalışıyoruz.

Bir çocuğun şu sözü gerçekten etkileyici: “Kuşlar bile ekmek yiyebiliyor, ben yiyemiyorum anne.” diyen bir çocuğun feryadına yetişen bu güzide insanlara, çölyak alanında dernek kuran, bu alanda çalışma yürüten, sahada çalışan başkanlarıma, temsilcilerime teşekkür ediyorum.

İkinci olarak da bu işe duyarlı olup da Mecliste Hükümet nezdinde Komisyon kurulup bu Komisyonda görev alan siz değerli vekillerimize, ağabeylerimize, kardeşlerimize teşekkürlerimi sunuyorum.

Yine, aynı zamanda, çölyaklıların ihtiyaçlarını gidermek, onları gündeme getirmek, onları toplum nezdinde tanıtmak, farkındalık yaratmak, onlarla ilgili destekleri ve katkıları bulma anlamında Urfa Çölyak Derneği Başkanımız Hasan Bey’e de teşekkürlerimi arz ediyorum.

Urfa’da Çölyak Derneği, gerçekten, hem STK’lar arasındaki çölyaklıların tanıtımı, bizim onlar hakkında bilgi edinme ve kamu kurumlarındaki mülki amirlerle iletişime geçip başta sağlık alanında ve belediye alanında güzel bir iletişimle, güzel bir çalışmayla bu 80’e yakın çölyaklı kardeşimizin ihtiyaçlarını giderme noktasında çok güzel bir çalışma yürütmektedir.

Biz farklı bir medeniyetin devamıyız, “Sizin en hayırlınız insanlara faydalı olanınızdır.” düsturuyla hareket eden bir toplumuz. Biz bu işi yaparken hepimiz bir yerlerde farklı bir iş alanında çalışabiliriz ama bu işte gönüllülük esasıyla çalışan şahıslarız.

İnşallah, Rabb’imden şunu niyaz ediyorum: Sadece çölyaklılara değil, toplumumuzun ihtiyaç duyduğu bütün alanlarda komisyonların kurulması, çalışmaların yapılması, onların sıkıntılarını giderebilecek hayırlı işlere hepimizi vesile kılsın inşallah.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sağ olun Başkanım. Biz size teşekkür ediyoruz.

Şimdi de Günyüzü Derneği Başkanı Veysel Toprak, buyurun.

GÜNYÜZÜ EĞİTİM, KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ BAŞKANI VEYSEL TOPRAK – Suriye İnsani Yardım Platformu dağıtımı konusunda koordinatörlük yapıyorum. Ayrıca Şanlıurfa Çölyak Derneği Başkan Yardımcısıyım.

Sayın Başkanım, değerli Çölyak Komisyon üyesi milletvekillerimiz, Sayın Valim, Değerli Belediye Başkanımız, misafir çölyak dernek başkanlarımız ve yerel STK’larımız; sizleri saygıyla selamlıyorum evvela.

Urfa’mıza gelerek nefsin çok sevdiği, herkesin istifade ettiği, var olan ama elini uzatamadığı bir nimetin mahrumları için çok önemli olan kanunlaşacak maddelerin terkihi için buradasınız ve bunun için emek sarf ediyorsunuz. Rabb’im sizlerden razı olsun.

Değerli Başkanım, Şanlıurfa Çölyak Derneği olarak, kurulduğumuz günden bu yana, Türkiye’deki çölyaklı kardeşlerimizin belki de en mağdurlarının bulunduğu doğu illerimizin her şeye ulaşabilirlik noktasında çektiği sıkıntıyı gördük. Bu sebeple, başta Valiliğimiz, Büyükşehir Belediyemiz ve ilçe belediyelerimizin, kaymakamlıklarımızın kapılarını sık sık açındırdık. Allah’a şükür, onlar da bu menfaatsiz taleplerimizi hiç boş çevirmediler. Onlara huzurlarınızda teşekkür ediyoruz.

Uzun bir süre, çölyaklı kardeşlerimizin, Urfa’da çocuk gastrolojisi bölümü doktoru olmadığından Adana’ya, Ankara’ya gitmemeleri için yine ilgili mercilerin kapılarını açındırdık. Bu sorun da doktorların gelmesiyle çözüldü elhamdülillah.

Şimdi, kalan sorunumuz, Urfa’mızda taze ekmeğe ulaşmak için bir fırına ihtiyaç var. Haliliye Belediyemiz, Fevzi Başkanımız bu konuda söz verdi, inşallah başaracaklarına inanıyoruz.

Bir diğer önemli nokta ise bu Komisyon çalışmalarının neticesinde, çölyaklıların ihtiyaçlarına ulaşabilirlik sorununu çözecek ve inşallah Türkiye’de belki de bir ilk olacak ve diğer benzer sorunların da çözümü noktasında örnek teşkil edecek bir sorunun çözümü noktasında, bu sorunlar bu Komisyon neticesinde kanunlaşıp çözülecek inşallah.

Yine, meramımızı ifade sadedinde derim ki: Her gün Urfa’da onlarca çölyaklının telefonlarını alıyoruz. Yalnız Urfa’dan değil, bazen çevre ilçelerden, özellikle doğu bölgesinden diyorum, yakın zamanda Mardin Nusaybin’in bir köyünden arayan yetim Zeynep kızımızın şu ifadesi hâlâ kulaklarımızda: “Amca, açım.” Bu kelime hakikaten önemli. Önemli ve bu Komisyonun alacağı kararlar neticesinde, bu çocuklarımızın o istedikleri, ulaşamadıkları şeylere kolaylıkla ulaşacakları bir noktaya geliriz inşallah.

Yine, muzdarip, gönlü kırık insanlar için artık bir serap olan buğdayın, hayat akışlarını kolaylaştıracak bu çalışmaların bir an önce kanunlaşarak insanımızı, ailelerini ve tüm çölyaklı kardeşlerimizi memnuniyetin ötesinde sevince gark edeceklerini belirtiyorum.

Meclis Komisyonumuzu teşkil eden Komisyon üyelerimizin samimi gayretlerini tebrik ediyor, bu elzem sorunun buraya gelmesine vesile olan tüm çölyak derneklerimize ve platformlarına şahıslarınızda teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan İsmail Tamer geçti)

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyoruz Veysel Bey’e.

Değerli arkadaşlar, şimdi, firmalarla ilgili konuşmalarımızı öğleden sonraya, yemekten sonraya bırakacağız. O açıdan, aslında dernek başkanlarımızdan Vedat Savaş Bey’e de bir söz vermek istiyorum.

Sonra ilk dört firmaya da aslında söz verebiliriz öğleden sonrayı biraz daha rahatlatmak adına.

Şimdi Vedat Bey’e söz vereyim. Ondan sonra firmalara geçelim.

Evet, Vedat Bey, sizin de duyularınızı alalım.

YEDİ BAŞAK İNSANİ YARDIM DERNEĞİ ŞANLIURFA İL TEMSİLCİSİ VEDAT SAVAŞ
– Komisyonumuz başta olmak üzere, Şanlıurfa’mıza teşrif eden misafirlerimiz, hoş geldiniz, şeref verdiniz.

Bu toplantımızın hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah’tan diliyorum.

Cenab-ı Hakk bizlere birçok nimetler vermiş. Nimetler içerisinde insanın mahrum kalması hakikaten zor bir şeydir. Özellikle çölyak hastası yavrularımızın, ellerinde olmasına rağmen, gözlerinin önünde olmasına rağmen bu nimetlerden kendilerini mahrum bırakmaları zordur. Sadece kendileri için değil, aileleri için deyledir. Böyle bir Komisyonun kurulması, inşallah bu yavrularımızın bu nimetlerden istifade etmelerine vesile olacak.

Komisyonumuza, çölyak derneği başkanlarımıza, bu konudaki kurum ve kuruluşlarımıza teşekkür ediyoruz. Cenab-ı Hakk hepsini muvaffak eylesin. Sizleri burada görmekten ayrıca mutluluk duyduğumuzu ifade etmek istiyorum. Allah razı olsun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Vedat Bey, biz de teşekkür ediyoruz.

Şimdi, arkadaşlar, eğer uygun görürseniz yemek saatini biraz daha geriye alıp bu toplantıyı dağıtmadan firmaları da konuşturup onların da fikirlerini alıp ondan sonra diğer programa geçerseniz çok daha iyi olacak diye düşünüyorum. Sizi yemeğe biraz geç bırakacağız ama sonuçta işimizi bitirmiş olacağız.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Kahvaltıda çok yedik Başkanım.

BAŞKAN – Peki, öyle yapalım.

Şimdi Seyfettin Gündüz Bey’e de söz vermek istiyorum. Ondan sonra değerli firma sözcülerimize geçeceğiz.

Evet Seyfettin Bey...

UMUT KERVANI VAKFI BÖLGE KOORDİNATÖRÜ SEYFETTİN GÜNDÜZ – Evvela, böyle bir Komisyonun oluşmasına katkıda bulunan kardeşlerimize teşekkürlerimizi sunmak istiyoruz.

Değerli Başkanım, değerli vekillerim; hoş gelmişler şehrimize.

610 bin insanı bir şehirde barındırmak büyük bir erdemdir ve bu erdemli insanların siz değerli kardeşlerimize ev sahipliği yapması bizim için bir şereftir.

Sayın başkanlarım, toplumda beslenme alerjisi olan vatandaşlarımızın duyarlılıkları Türkiye’de maalesef gündem olmuyor. Medyada pek göremiyorum, basında da göremiyorum. Bunun Komisyon tarafından veya dernek başkanları tarafından Türkiye’de yeterince gündem edilmesini ben talep ediyorum açıkçası. Yani televizyon programlarında ya da beslenme şeylerinde, bakıyorum, hep obeziteye yönelik çalışmalar var. İşte, obezitenin zararları, işte son günlerde mide ameliyatıyla ilgili, şeker hastalığıyla ilgili şeyler konuşuluyor ama ben hiçbir zaman için çölyak hastalığının medyada, basında yer aldığını görmedim. Böyle bir tenkitimi dile getirmek istiyorum ben.

Ayrıca, çölyak hastalıklarının Türkiye’deki oranları nelerdir? Toplumun bu konuda bilgilendirilmesini ben talep ediyorum. Hani, şu açıdan: Bu hastalıkların görünme oranı ister istemez -demin vekillerimin dediği gibi- paydaş bakanlıkların harekete geçmesine de vesile olacaktır. Yani eğer bu oran çok yüksekse Gıda ve Tarım Bakanlığı ona göre harekete geçecektir, Sağlık Bakanlığı ona göre harekete geçecektir.

Ayrıca, Belediye Başkanımız Fevzi Demirkol’a da teşekkürlerimizi sunuyoruz. 20 çeşit üründen bahsettiler. Bu ürünleri biz daha nasıl arttırabiliriz, toplum geneline nasıl yayabiliriz? Bununla ilgili çalışmaların yapılmasını talep ediyoruz.

Komisyon olarak Hükûmet nezdinde neler öneriyoruz yani bu insanlara ne gibi bir kolaylık sağlanacak? Bunların bilgilendirmesini talep ediyoruz.

Ayrıca, çölyak hastalığında Sağlık Bakanlığı... Demin Abdullah Bey dile getirdiler, hani Doğu ve Güneydoğu bu konuda çok muzdariptir. Sağlık Bakanlığı neden bu bölgeye otomatikman hekim ataması yapmamaktadır? Yani mademki ihtiyaç vardır, neden Diyarbakır’daki bir vatandaş ta Adana’ya gitsin, Hakkâri’deki bir vatandaş ta oraya gitsin? Adalet Bakanlığı bunu kendine bir vazife olarak bilip neden bunu otomatik bir hâle getirmiyor? Bu çok önemli bir konudur. Yani Sağlık Bakanlığı bu oranlar belli olduğu vakit, bu illerde mağdur olan vatandaşların neden başka illere sevkini mecbur kılıyor?

Ayrıca, bazı kardeşlerimiz marketlerde bu gıdalara, bu çeşitlere ulaşamadıklarından bahsettiler. Açıkçası, Hükümetimiz, daha doğrusu Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanımız... Malumunuz, geçen günlerde ucuz eti Türkiye'ye sunma konusunda da bir başarı elde ettiler. Bu konuda kendilerini tebrik ediyoruz. Ama aynı şekilde Türkiye'de marketler zincirinde glütensiz ürünlerin bulundurulma oranı mecburi hâle getirilebilir yani denilebilir ki "Yüzde 5 oranında glütensiz ürün bulundurmak zorundasınız." öyle bir mecburiyet getirilebilir ve bu, kardeşlerimizin yaşam şartlarında çok büyük bir kolaylık sağlayacaktır, bunun inancındayım ben.

Ayrıca, bazı firmalarımız bu konuda çalışma yürütmektedirler. Gerçekten bu konuda kendilerini tebrik ve takdir ediyoruz. Yalnız, bu, bir iki firmayla olacak bir iş değildir. Yani belki seminerler düzenlenmesi, belki yarışmaların düzenlenmesi, belki Hükümetin bu konuda AR-GE'ye destekler vermesiyle birçok firmanın, daha geniş katılımlı firmaların bu konuda ürün gamının genişletilmesine sağlam katkıda bulunabilir diye düşünüyorum ben.

Ayrıca, ürünlerin maliyetinin fiyattan yüksek olduğu söyleniyor. Bu, kanaatimce -maliyetleri tam bilmiyorum ama- yüksek maliyetlere tekabül etmesinden kaynaklanan bir durumdur. Yani firmalar çok yüksek kâr etmiyor ama maliyeti yüksek oluyor. Bu konuda devlet firmalara nasıl bir destek sağlayabilir? Bunun da Komisyon tarafından araştırılmasını talep ediyoruz.

Teşekkürler. Allah razı olsun.

BAŞKAN – Evet, Seyfettin Bey'e teşekkür ediyorum.

Hemen, kısaca, sorduğu sorulara ben dilimin döndüğü kadar cevap vermek de istiyorum çünkü şu ana kadar sorduğu tüm sorular hakkında aslında hem Komisyonumuzca hem de daha önce çalışmalar yapıldığını bir kere belirtmek istiyorum.

Şöyle ki doğru, çölyak hastalığında Sağlık Bakanlığının tespit etmiş olduğu rakamlar aşağı yukarı 70 bin civarında gözükmüyor, kayıtlı olan, şu anda tespit edilen, teşhis konulan çölyak hastaları. Ama biz hep biliyoruz, her toplantıda, her zaman da ifade etmiş olduğumuz gibi, Türkiye'de çölyaklı sayısının bunun en az 10 katı olabileceğini ifade etmek lazım. Yani Türkiye'de 700-800 bin civarında çölyak hastası var. Buna, diğer bir anlamda Türkiye'nin nüfusunun sekizde 1'i kadar çölyak hastası var dersek daha doğru, sekiz ila onda 1'i gibi bir rakam olabileceğini tahmin edebiliyoruz.

Ayrıca, sizin ifade etmiş olduğunuz gibi, Sağlık Bakanlığı aslında, özellikle Güneydoğu ve Doğu'ya, özellikle de Şanlıurfa'ya çok önem veriyor. Burada doktor sıkıntımız yok. Problem sadece bu hastalıklarla ilgili gastroenterologların sayısının ve endokrin uzmanlarının sayısının genel anlamda Türkiye'de azlığıyla ilgili bir olay. Ama buradan bir başka yere sevk eskisi gibi değil, çok düşük oranda sevk edildiğini biliyorum. Nedeni şu., Biliyorsunuz, büyük bir ev sahipliği ve çok anlamlı ve güzel bir uygulamayla 600 bin kadar burada misafiriniz var; Iraklı ve Suriyeli, daha çok Suriyeli olmak üzere kardeşlerimiz var. Bu anlamda da Sağlık Bakanlığı -ben biliyorum- özellikle buradaki doktor açığının olmaması gerektiğinin bilinci içerisinde. Ben sana bir örnek vereyim: Yaklaşık 2 veya 3 kura öncesinde Kayseri'ye bir doktor talebim oldu. Aşağı yukarı 500 tane doktorun o zamanki kurasının yüzde 90'ının Şanlıurfa merkeze geldiğini biliyorum ben. O açıdan, Sağlık Bakanlığı yeteri kadar görevini yapıyor.

Türkiye'de doktorla ilgili, teşhisle ilgili, çölyak hastalarının teşhisiyle ilgili problem yok bir kere ama tespit edilmemiş hasta sayısını tahmin edebiliyoruz, var. Bu sadece Türkiye'de değil, tüm dünyada da böyle. Yani bu, imkânsızlıklardan değil, tam tersine, biraz çalışmayla olabilecek şeyler.

Ayrıca, sadece hasta değil, çölyak intoleransı dediğimiz çölyaka alerjik olan kişiler de var. Bunlar aslında hasta değil ama hasta olmak için aday olan kişiler.

O açıdan, Türkiye'de çölyakla ilgili, hakikaten, bu Komisyondan sonra da çok yıl katedeceğimizi görebiliyoruz, tahmin edebiliyoruz. Bu bir çalışmanın ürünü, bir emeğin ürünü olacak. Burada biz, bu Komisyon kurulduğunda şöyle bir hoşgörülle tüm dernek başkanlarımızı her gittiğimiz yere

götürüyoruz. Aslında şu anda burada, Türkiye’de bir sürü dernek başkanı var, 28 tane dernek başkanı var. Bunların buraya gelmesi gerekmezdi normalde fakat hepsi hem özveriyle, kendi imkânlarıyla burada oldular. O zaman bir emek var ortada. İnşallah biz sonuna kadar onların yanında olabileceğimizi tekrar ifade ediyoruz.

Tabii, sizin ifade etmiş olduğunuz, aşağı yukarı benim not aldığım şeyler bunlar. Firmaların biraz daha aktif şekilde üretime geçmeleri gerektiğini söylediniz. Onu biz de destekliyoruz zaten. Son on yıl içerisinde çok önemli firmalarımız var, burada şimdi zaten konuşacak onlar da, eğer takip ederseniz Türkiye’nin nereden nereye geldiğini görmüş oluruz. Onlar da çok sağ olsunlar. Onların sadece para kazanmak değil amaçları, bu hastalara yardım etmek adına ilk bu firmalar çıktılar. İnşallah para da kazanırlar çünkü ticaret yapıyorlar. Ticaretin bir kuralı var, o da kazanmak. İnşallah kazanırlar diye düşünüyoruz.

Peki, teşekkür ediyorum Seyfettin Bey.

Mehmet Bey’e de beş dakikalık söz verelim, sonra diğer firmalara geçeceğiz.

Mehmet Bey buyurun.

EYYÜBİYE SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ MEHMET HAMCAN – Öncelikle, Sayın Başkan, sayın vekillerim, Sayın Vali Yardımcım, değerli Komisyon; hepinizi sayıyla selamlıyorum.

Bu konunun araştırılmasına vesile olan, katkıda bulunan bütün arkadaşları ben buradan tebrik ediyorum.

Hakikaten güzel bir çalışma. Bize bakan yönüyle, bizim ilçemizde 203 tane çölyak hastası var, fakir ve muhtaç olduğunu tespit ettiğimiz 203 tane çölyak hastamız var ve bu yılın mart ayında Çölyak Gıda Bankasını biz Eyyübiye Kaymakamlığı olarak kurduk ve şu anda bilfiil olarak aylık hastalarımıza glutensiz ürünlerini vermekteyiz. Glütensiz ürünlerimizi vermeye başladığımızdan bu yana, artık, vakfa kayıtlı olmayan, maddi durumu iyi olan insanların da geldiğine şahit olduk çünkü bu ürünlerin Urfa’da bulunmaması... Biz aylık doğrudan teminlerle başka firmalardan topluca tedarik ettiğimiz için böyle bir sıkıntı var ve ciddi manada rağbet oluştu.

Ben burada şunu öneriyorum: Biz vakıflar olarak, sosyal yardımlaşma vakıfları olarak sadece eski ismiyle “yeşil kartlı” olanlara veriyoruz. Fakat adam asgari ücretli bir yerde çalışıyor, belediyede hizmetli çalışıyor, oğlu da çölyak veya kızı da çölyak, o da bize geliyor. Dolayısıyla bizim yardım verme kriterlerimize uymadığı için onlara maalesef şu anda veremiyoruz. Bununla ilgili küçük bir düzenleme olursa biz onlara da vermeye razıyız.

Üçüncü konu: Van’dan belki Çölyak Dernek Başkanımız da teşrif etmiş. Biz 2012 yılında Van’da da -ben Van Sosyal Yardımlaşmada çalışıyordum- gıda bankasını kurduk. Şimdiki Antalya Valisi Münir Karaloğlu döneminde kurduk. Gıda bankası hâlâ devam ediyor mu bilmiyorum. Eyyübiye’de de şu anda var, Eyyübiye’de gıda bankamız devam ediyor.

Ben biyolog olduğum için... Hem biyolog hem de vakıf müdürüyüm. Çölyak sürekli hastalık diye ifade ediliyor. Aslında çölyak bir hastalık değil, bir engeldir çünkü doğuştan olan bir şeydir. Yani doğuştan iştme engelli bir insana ömür boyu “hasta” demiyoruz, doğuştan yürüme engelli olan bir insana “hasta” demiyoruz. Sürekli “hasta, hasta” deniyor, çölyak bir hastalık değil bir engeldir. İnce bağırsağın doğuştan glutene karşı alerji duyma engelidir. Dolayısıyla bunlara engelli raporunun çıkarılması... En az yüzde 40 raporu çıkarılırsa alacakları üç aylık yardımlarla belki ihtiyaç duydukları gıdaları kendi imkânlarıyla tedarik edebilirler.

Bu konuda, özellikle Şanlıurfa’mızın kıymetli Çölyak Dernek Başkanı başta olmak üzere, bu çalışmada emek gösteren tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Değerli Müdürüm.

Şimdi firmalarımıza geçeceğiz.

İlk firmamız Beşler Makarna Genel Müdür Yardımcısı Mükremin Tosun.

Mükremin Bey, buyurun.

Süreniz baş dakika.

BEŞLER MAKARNA GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MÜKREMİN TOSUN – Genel Müdürümüz ve Yönetim Kurulu Başkanımız Kemal Bey çok katılmak istedi ancak daha önce planlanan umre ziyaretinde olduğu için katılamadı. Size selamlarını ve bol bol dualarını iletmemi istedi.

Beşler Makarna olarak Beşler Grubun içinde yer alıyoruz. Beşler Nişasta, Beşler Yem, Beşler Un ve Ülfet bizim fabrikalarımız. 1992’de faaliyete başladık, 2012 yılında makarna üretmeye, 2004 yılında da bir sosyal sorumluluk projesi adı altında TÜBİTAK ve üniversitelerimizle glütensiz makarna AR-GE çalışması ve üretimine başladık, şu anda da buna devam ediyoruz. Aynı zamanda un ve unlu mamullerde de AR-GE çalışmamız devam ediyor.

Daha önce konuşmacıların belirttiği gibi, çok başarılı, ucuz et projesi gibi, BİM, A101, ŞOK yani Türkiye’nin bütün her tarafına ulaşabilecek marketlerde makarnamızın yer alması bütün hastalara ulaşmamızı sağlayabilecektir. Şu anda Bursa ve Balıkesir Belediyesinin Halk Ekmek büfelerinde glütensiz makarna satışına başlandı ve devam ediyor. İnşallah diğer belediyelerde de bu hizmeti sağlarsak inanıyorum ki Türkiye’deki bütün hastalarımız glütensiz makarnaya ulaşabilir.

Hepinize çok teşekkür ediyorum, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Yani zamanından önce bitirdiniz. Sağ olun, çok teşekkürler.

Ege Glütensiz Yönetim Kurulu Başkanı Vedat Kurdoğlu, buyurun.

Beş dakikadan fazla süre.

EGE GLÜTENSİZ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEDAT KURDOĞLU – Sayın Başkanım, beş dakika değil, elli beş dakika konuşsak çok zor anlatırız.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, Değerli Valim, değerli çölyak başkanları; öncelikle, davetiniz için teşekkür ederim.

Biz Sistem Grup olarak, otuz yıldır gıda üretimi alanında faaliyet gösteren bir grup şirketi bünyesinde 2011 yılında sadece glütensiz ürünler üretmek amacıyla Ege Glütensizi kurduk. Bir yıllık kurulum ve AR-GE çalışmaları sonucunda 2012 yılında üretime ve satışımıza başladık.

Türkiye’de ilk olarak raf ömrü uzun, paketlenmiş ekmeği ürettik, unumuzu ürettik ve diğer ürünlerimiz var. Şu an için Türkiye’de yaklaşık olarak 1.400 yerel ve ulusal markette satışımız gerçekleşmekte.

Beş yıllık bir geçmişimiz olmasına rağmen şu an için 9 ülkeye ihracat yapıyoruz, 3 Avrupa ülkesiyle de görüşmelerimiz devam etmekte. Bu aşamaların tamamını kendi öz sermayemizle, devlet teşviki almadan gerçekleştirdik. Bu yatırımları gerçekleştirdikten sonra yıllık yaklaşık 2 milyon dolar ithalatı engellediğimiz gibi, yıllık yaklaşık 350-400 bin dolar civarında ihracat yapıyoruz.

Glütensiz gıdanın üretiminde en büyük etkenlerden bir tanesi ve çok çok önemli etken gıda güvenliği. Meclis Komisyon toplantı tutanaklarını okuduğum zaman... Sayın Profesör Mahir Hocamız gıda güvenliğiyle ilgili çok önemli bir şey söyledi, Türkiye’de bulaşma riskinin yüzde 18 olduğu. Bu çok yüksek bir rakam. Glütensiz gıda üretimi çok özel ve ilgi isteyen bir üretim şekli. Yani bir ürünün

ham maddesinin glutensiz olmuş olması o ürünün gluten içermeyeceği anlamına gelmez. Şimdi, son yıllarda Türkiye’de enteresan bir şekilde karabuğday ve çok fazla bir şekilde, talebin de üstünde kinoa üretiliyor. Fakat bunların yüzde 99’u elimize geldiği zaman, üretim anlamında, maalesef bulaşma var yani kullanamıyoruz yerli ürünü.

Üretim tesislerinin glutensiz ürünler üretebilmesi için uygun şartların sağlanması gerekiyor. Bu arada karşımıza önemli bir problem çıkıyor: Glutensiz ürünler üreten firmalar için özel bir ruhsatlandırma şartnamesinin hazırlanması gerekliliği var çünkü şu anda yönetmelik olarak aldığımız ruhsatlar işte fırındır, gıdadır vesaire. Fakat işin içine girdiğimiz zaman... Çünkü biz ulusal marketlerin değişik birimleri tarafından HACCP 22000 olsun IFS olsun BRC olsun, kalite sistemleriyle denetleniyoruz, 400 kusur maddeden denetleniyoruz. Yani glutensiz ürünlerin üretilme tesisleri normal tesislerden çok farklılık göstermekte. Bu aşamada, ilgili bakanlık bu firmaları denetleyebilir, sertifikalandırabilir bu firmaları. Bu sertifikalar da ambalajların üzerinde yer alabilir. Tüketici, almış olduğu ürünün güvenliğinden emin olur çünkü bir ürünün analiz sonucunun gluten içermemesi o ürünün ondan sonra gluten içermeyeceği anlamına gelmez.

Bulunabilirlik... Özellikle talepler konusunda baktığımız zaman, herkesin her yerde glutensiz gıdaları bulabilmesi gerektiğini hissediyorlar.

2016 yılında Antalya Çölyak Derneğinin gerçekleştirmiş olduğu toplantıda dile getirdiğim ve şu anda altını çizerek söylemek istediğim çok önemli bir mevzu var -bunu Sinangil’den İlhan Bey de dile getirmiş- bizim Türkiye’nin çölyak haritasını çıkarmamız lazım çünkü biz toplumun binde birine hitap eden bir sektöüz. Yani bir mahallede bir fırın düşünün, bir tarafta bin ekmek satacak, öteki tarafta bir ekmek satacak ama maliyetleri aynı olacak. Şimdi, bir de bunu marketlere sattığımız zaman, her noktada... Ki biz bunu denedik, 6.500 şubesi olan bir ulusal marketin bütün noktalarında denedik biz bunu beş ay boyunca ama maalesef sonuç alamadık. Neden? Çok iade geldi. Çünkü dediğim gibi, binde 1 tane satıyorsunuz ve bundan nerede satacağınızı bilmiyorsunuz.

Glutensiz ürünlerin pahalı oluşu... Glutensiz ürünler neden pahalı? Glutensiz ürünler buğday ürününe oranla ham maddeleri gereği pahalı. Yani bir glutensizin un içeriğine 9 tane bileşen giriyor, bunun yaklaşık yüzde 60’ı ithal.

Gelmeden birkaç market gezdim. Glutensiz ürünlerin içeriği pirinç unu ve nişasta bazlı ürünler. Yani size de öneririm, market gezin. Şu anda herhangi bir markette 1 kilogram pirinç ununun fiyatı 10 lira ila 12 lira aralığında değişiyor, 1 kilogram pirinç unu. Nişasta da aynı şekilde.

Ucuzlatma anlamında yaşadığımız en büyük problemlerden bir tanesi, şimdi binde 1’e hitap ettiğimiz için maalesef ham maddede alımlarımız da binde 1 kadar. Yani bugün glutenli ürünler üreten Eti, Ülker gibi şirketlerin bir günde kullandığı malzemeyi neredeyse biz bir yılda alıyoruz. Alırken de fiyatımız ona göre. Nakliyesi de aynı şekilde. Ambalaj ve lojistik maliyetlerimiz çok yüksek. Yani bir glutensiz ekmekte veya da unda ciddi anlamda ambalaj ve lojistik maliyet yüksek çünkü birileri kamyonla gönderiyor veya da paletle gönderiyor, biz maalesef koli bazında gönderiyoruz. 1 koli ekmek gönderdiğiniz zaman bir markete 1 ekmekteki maliyet yüzde 10. 7,5 liralık bir ekmeğin ambalaj maliyeti 1 lira 20 kuruş. 75 kuruş kargo maliyeti var. Otomatikman 2 lira. Markete giriyorsunuz, market kârı vesaire vesaire.

Tesis işçilik giderlerimiz yüksek. Şimdi, biraz önce konuşmacılarımız yaygınlaştırılması ve her yerde üretilmesine değindi. Biraz gerçekçi olmamız lazım, bu ürünleri her yerde üretemeyiz. Yani bu ürünleri endüstriyel anlamda satmamız lazım. Yani birilerini güçlendireceğiz. Birileri gofret üretecek, sadece gofret satacak, birileri ekmek üretecek. Ama her yere satacak bunu, Avrupa’ya da satacak, dünyaya da satacak. Yalnızca iç piyasaya üreterek gerçek anlamda glutensiz ürünlerin sanayicisi zarar eder, batar daha doğrusu.

Sosyal sorumluluk alanında, biraz önce bir arkadaşımız değindi, ona katılıyorum, gıda bankasıyla alakalı. Ben Dernek Başkanımıza şunu önerdim: Biz sosyal sorumluluk yapan bir şirket değiliz, biz ticaret yapıyoruz, para kazanıyoruz. Ama bu parayı kazanırken de kazandığımız kitleye sosyal sorumluluk anlamında yerine getirmemiz gereken gereklilikler var.

Burada yine tüm dernek başkanlarıma tekrarlıyorum: Bölgenizde gerçek anlamda ihtiyacı olan bireyleri tespit edin ve -ki biz bunu yapamıyoruz, şöyle ki: 4 milyonluk bir telefondan mesaj da çekiyor, mektup da yazıyor, telefondan da şey yapıyor. Bölgesel olması gerekiyor- biz bu vatandaşlarımıza bedava ürün gönderelim. Hatta bunu bir adım daha ileri atalım -burada değerli firma yetkililerimiz de var- bir banka oluşturulsun bütün dernekler tarafından bölgesel olarak, her firma, alım gücü olmayan kişilere bilabedel ürün göndersin.

Aslında çok geniş. Daha fazla zamanınızı almak istemiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Bu fikriniz fena değil, onu daha sonra yine tartışalım.

Glütensiz Ada Yönetim Kurulu Üyemiz Bilge Köroğlu, buyurun.

GLÜTENSİZ ADA YÖNETİM KURULU ÜYESİ BİLGE KÖROĞLU – Merhabalar. Biraz önce konuştum ama yine bir iki cümle söyleyeyim.

BAŞKAN – Yine söz veriyorum.

GLÜTENSİZ ADA YÖNETİM KURULU ÜYESİ BİLGE KÖROĞLU – Vedat Bey’in söylediği gibi, bir sosyal sorumluluk projesi. Biz de zaten bu yolla yola çıkmıştık. Esasen sosyal sorumluluk projesi olarak başladık 2011 yılında, 2016 yılında da fabrikasyon üretime geçtik ihtiyaçtan dolayı. Biz aslında askıda ekmek projemizle birçok yere ürün gönderiyoruz ama tabii, biz yeşil kartlılar gibi bir şey aramıyoruz, beyan usulü. Dernek başkanları bize bildiriyorlar. Bunu daha iyi bir hâle de getirebiliriz diğer firmalarla birlikte. Zaten biz bunu yapıyoruz.

Bizim üretimimizde 14 tane ürünümüz var. Sadece ekmek veya atıştırmalık değil, dondurulmuş ürünlerimiz de mevcut. Yani Urfa’da söylemek biraz zor ama ilk dondurulmuş glütensiz lahmacunu ürettik; pizza üretiyoruz, mantı üretiyoruz.

Lojistik konusunda sıkıntılar var ama çözmeye çalışıyoruz ve de ayrıyeten, nihai tüketiciye ulaşmak için marketler dışında satış noktaları da oluşturmaya başladık. Her ilde, mümkün olduğu sürece, dernek başkanlarının da bildirimleriyle, dediğimiz gibi, nihai tüketiciye ulaşmak için satış noktaları oluşturacağız.

Yani biz bu yolda çalışmaya devam ediyoruz.

Herkese de teşekkür ediyoruz. Başarılar diliyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Nustil Genel Müdürü Özgür Erdoğan Bey, buyurun.

NUSTİL GENEL MÜDÜRÜ ÖZGÜR ERDOĞAN – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, sayın protokol ve sayın katılımcılar; hepinize hoş geldiniz diyorum.

Biz aslında görüşlerimizi Komisyona birkaç defa belirttik. Bu sefer mümkün olduğunca özet olmasına gayret edeceğim.

Biz Nustil firması olarak on beş yıldır, başta glütensiz olmak üzere birçok, hastalıklara özel beslenme ürünlerinin ithalatını yapıyoruz. Aynı zamanda, çok yakın zamanda üretime de başladık, başka bir alanda, başka bir hastalıkla ilgili olarak. Avrupa’da glütensizde lider olan Schar markasının Türkiye temsilcisiyiz ve Türkiye’ye de ilk glütensiz ürünleri getiren firma olmanın gururunu taşıyoruz.

Bu sorumlulukla, Sağlık Bakanlığı, çölyak dernekleri, yerel ve ulusal kurumlar ve üniversitelerle birçok sosyal sorumluluk projeleriyle de çölyak hastalığının farkındalığına yönelik çalışmalar yaptık ve yapmaya da devam ediyoruz.

Bizim temel inancımız şu: Çölyak üç yüz altmış derece yaklaşılması gereken, bütün paydaşlarla birlikte yaklaşılması gereken bir yaşam stili. Biz çölyaka yaşam stili olarak bakıyoruz. Burada, üretici, ithalatçı, otorite, sağlık profesyonelleri, dernek ve hasta; herkesin işe el atması gerekiyor.

Bu konuşmayı çok uzatabilirim çünkü hakikaten birçok alanda tecrübemiz var. İster teşhisi konuşalım ister farkındalığı isterseniz de ürünlerin temini konusunu ama ben dikkati çok dağıtmamak istiyorum çünkü içlerinde en önemlisi olduğuna inandığımız konu şu: Bugün burada birçok çölyak derneği temsilcisi var. Hiç kimse şunu tartışmaz sanırım: Hepimiz sağlıklı, kaliteli, lezzetli ve güvenilir ürünlere uygun fiyata yaygın bir şekilde ulaşmak istiyoruz. Yani burada bu büyük hedefi kaçırmadan, diğer ara hedefleri bunun önüne geçirmeden yürümek gerektiğine inanıyoruz.

Bu anlamda, işin ithalatçı tarafından bakarak konuşacağım. Diyoruz ki: “Biz yüksek fiyatları düşürmeye hazırız.” Bizim de burada beklentimiz... Özellikle birkaç konuda sıkıntımız var, bunlar giderilirse biz bunları fiyata yansıtırız. Birincisi maliyetlerimiz. Ben buraya bir tane örnek de getirdim, gerekirse Komisyonla da paylaşırım. Maliyete örnek iki tane ürün. 100 liraya mal edilen üründe -yüzdesel olarak konuşacağım- 40 lirası ürünün kendisi, 60 lirası maliyetler. Eğer bu maliyetler düşürülürse biz burada fiyatı düşürmeye hazırız. Burada en büyük kalem ne? En büyük kalem analiz sıklıkları. Ürünlerin yüzde 50’si, her bir ürünün yüzde 50’si analize tabi tutuluyor ve eğer ürün tam paket bir analize tabi tutulduysa 8 bin Türk lirası ödüyorsunuz. Benim getirdiğim ürünlerin bir kısmı 2 bin adet geliyor. Yani 8 bin bölü 2 bin, 4 lira maliyete direkt analizden yansıyor ki bunun dışında bunlar küçük kalemler olmakla birlikte KDV veya diğer vergi ve fonlarda da iyileştirmeler olabilir. Eğer bunlar yapılırsa, pekâlâ, biz bunları fiyata yansıtmaya hazırız.

Bunun dışında da yine maliyete bir şekilde yansıyor ve çok da önemli bir konu. Sadece maliyete yansımakla kalmıyor, ürünlerin tazeliği konusunda da sıkıntı yaratıyor. Genel ithalat süresi çok uzun. Yaklaşık otuz ila kırk beş günde Gümrük Bakanlığı ve Tarım Bakanlığıyla olan işlerimizi bitiriyoruz ve ürünü depomuzda çekebiliyoruz.

Piyasadaki en uzun ömürlü ekmek bizde şu anda, beş aylık. Üretici, Türkiye konusunda çok hassas, durumu bildiği için. Bize her zaman taze ekmek yolluyor. Beş ay, bilemediniz dört buçuk aylık ekmek yolluyor. Yoldakiyle birlikte ithalat dâhil kabaca iki ay süre geçiyor, üç ay kalıyor. Market de bir ay kala ürünü kabul etmiyor ve satmak için iki ay ömrümüz kalıyor. Bu da benim tabii ki çok daha sık ithal etmemi, çok daha sık analiz maliyetleri ödememi, nakliye maliyetleri ödememi gerektiriyor. Dolayısıyla da bunlar tabii ki fiyata yansıyor.

Evet, yani çok hızlı toparlamaya çalıştım. İthalat süresinin kısaltılması için ne yapılabilir? Analizle ilgili yapılabilecek olan şey şudur... Bu arada tabii ki hepimiz yerli üretimin desteklenmesi gerektiğine inanıyoruz. Ben de şahsen buna inanıyorum ama burada esas olan -yine başa döneceğim- sağlıklı rekabet ortamı sağlanırsa -Vedat Bey bence çok güzel özetledi- gerçekten, pazarın sağlıklı bir şekilde oluşması hâlinde gerçek fayda buradaki hastalara, çölyaklılara yansıtılabilecektir. Bu anlamda, eğer Türkiye’de sadece Türkiye için üreten bir firma gelişirse çok büyük bir ekonomik fayda doğmayabilir, aksine, bütün dünyayla rekabet edebilecek bir firmanın ortaya çıkması bence çok daha önemli. Bu anlamda da sağlıklı rekabet bu firmalara da yol açacaktır.

Bunun dışında, ithalat süresinin kısaltılması için de analiz kalktığı zaman analiz süreleri kalkacaktır, kimyahaneye süreleri var, elleçleme işlemlerinin... Sağlık Bakanlığında uygulamalarımız var bizim, düşük proteinli fenilketonüri ürünlerinde. Ürün bir kere yıllık izin alıyor ve bir daha gümrükte ya da antrepoda elleçlemeye gerek kalmıyor, biz onu depomuzda yapıyoruz ki bu da ithalat sürelerini çok kısaltıyor. Düşük proteinli ürünlerde -çok benzediği için söylüyorum- biz ürünleri yaklaşık bir hafta, iki haftada ithal edebilirken glutensiz ürünlerde bu süre iki aya çıkıyor. Burada da çok ciddi bir iyileştirme alanı bulunuyor.

Evet, bir konuya daha dikkatinizi çekmek istiyorum. Kabaca söylüyorum -ki bu anlamda, kayıtlarda gördüm, glutensiz ithalatı yapan tek firma olarak geçmişiz ama doğru değil- irili ufaklı birçok glutensiz ürün ithal eden firma var. Maalesef, onlar belki başka kalemlerden ürünlerini ithal ediyorlardır ama biz glutensiz olarak ithal ediyoruz ürünlerimizi.

Şunu söyleyebilirim, çok da yanılmayacağımı düşünüyorum çünkü bu anlamda en büyük firmayız: İthalata ödenen para bütün yıl boyunca 1 milyon euro civarındadır. 1 milyon euro -bilmiyorum nasıl değerlendiriyorsunuz ama- belki 2, belki 3 tane lüks daire fiyatıdır. Yani çok büyük bir şeyden bahsetmiyoruz. Buradaki -ithalattan bahsediyorum- ithalata 1 milyon euro ödeniyor, analize de bir diğer 1 milyon euro ödeniyor. İşte burada, bizim bütün çabamız, analize ödenen para kaldırılırsa çok daha büyük bir fayda sağlayacağız. Ben bunun yerli üretimi, aksine daha da güçlendireceğine inanıyorum.

Evet, tekrar teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, ben de teşekkür ediyorum.

Şimdi, Mader Yönetim Kurulu Başkanı Kamuran Özmen, buyurun.

MADER YÖNETİM KURULU BAŞKANI KAMURAN ÖZMEN – Yaklaşık on altı yıldır sadece glutensiz ve düşük proteinli ürünlerle uğraşmaktayım. Daha önce ithalatçıydık, şimdi, 2011 yılından itibaren de imalata başladık. Yaklaşık 45 çeşit ürünümüz var glutensiz ve düşük proteinli olmak üzere. Aynı zamanda, günlük, glutensiz ve düşük proteinli ekmek üretmekteyiz.

Diğer imalatçı arkadaşlar aslında bütün her şeyi çok detaylı anlattılar.

Ben çok teşekkür ediyorum Urfa Derken Başkanımıza ve değerli Komisyon üyelerine.

Teşekkürler.

Kısa kestim birazcık ama dertlerimiz aynı.

BAŞKAN – Ben de çok teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

Evet, şimdi de son firmamız Mina...

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Pardon, Başkanım, Komisyon olaya hâkim olamadı. Mader olarak nerede çalışır, nerede üretir, bize bilgi verebilir misiniz? Mader ne demektir?

BAŞKAN – Nerede üretiyorsunuz?

MADER YÖNETİM KURULU BAŞKANI KAMURAN ÖZMEN – İstanbul’dan geldim, İstanbul’da üretiyoruz. Türkiye’de ilk özel beslenme amaçlı gıda imalat ruhsatım var benim. Herhâlde bu yeni üreticilere de bu imtiyazın sağlanması lazım, sıkı bir denetimin gelmesi lazım çünkü herkes artık üretici oldu, kontrol yok. Gıda işletme ruhsatı alan herkes glutensiz ürün imalatı yapıyor.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Günlük ekmeği İstanbul’da mı yapıyorsunuz?

MADER YÖNETİM KURULU BAŞKANI KAMURAN ÖZMEN – Günlük ekmeği de İstanbul’da yapıyoruz, evet. Türkiye’nin her yerine gönderebiliyoruz. Günlük taze ekmek tüketebiliyor çölyaklılar ve düşük proteinliler.

BAŞKAN – Burada, arkadaşımız kapasite olarak soruyor.

MADER YÖNETİM KURULU BAŞKANI KAMURAN ÖZMEN – Günde bin ekmek üretebiliyoruz.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Diğer ürün kapasiteniz nedir? Yani başka ne üretiyorsunuz?

BAŞKAN – Düşük proteinli gıdalar...

MADER YÖNETİM KURULU BAŞKANI KAMURAN ÖZMEN – Yaklaşık 45 çeşit düşük proteinli unumuz var. Sinangil’den başka yerli imalat olarak bir tek bizde var şu anda, bildiğim kadarıyla. Glütensiz unumuz var, çorba çeşitlerimiz var, kurabiyelerimiz var. Bayağı bir ürün çeşidimiz var ve yüzde 100 yerli sermayeyle yapıyoruz bu işi.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

MADER YÖNETİM KURULU BAŞKANI KAMURAN ÖZMEN – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Mina Glütensiz Yönetim Kurulu Başkanı Göksen Aksel, buyurun.

MİNA GLÜTENSİZ YÖNETİM KURULU BAŞKANI GÖKSEN AKSEL – Ben İzmir’den geldim. Asıl mesleğim özel eğitim öğretmenliği. Eşim yüksek gıda mühendisi. Yirmi yıl önce sanayiciliğe başladık, içecek ham maddesi üretiyoruz.

Benim isteğim ne? Özel eğitmeni olduğum için engel nedir çok iyi biliyorum. Yemek yiyememek de bir engeldir düşüncesiyle gerçekten de sosyal sorumluluk adına Hakk’a ve halka hizmet için 2014 yılında bu yeni firmamızı faaliyete geçirdik. Biz de 2014’ten 2015’e kadar AR-GE üretim süreçlerimizi geliştirdik. İlk başta başlayış şeklimiz isteğe bağlı olarak gelen taleplere kargoyla dönmek şeklindeydi. Aklınıza gelebilecek, arzu ettiğiniz, ne özlüyorsanız, trileçeye kadar, “Şu da yapılır mı? Bunu da özledim.” dediğiniz her şey için AR-GE yaptık ve kişilere birebir ulaştık. Ancak çok yorucu bir süreç ve insanların evde de bir şeyler, kendilerinin yapabileceği ham maddeye ihtiyaç duyduklarını gördük. 2015’ten itibaren S.K.T.’si uzun kutulu ürünlerin üretimine başladık. 25 çeşit kutulu ürünümüz şu anda bin noktada, Türkiye içindeki bin markette satışta. 5 tane daha yeni ürünümüz var. Bunların içinde düşük proteinli ürünler de başladı, bunlar da çalışmaya başlıyor.

Biz STK’larla, çölyak dernekleriyle böyle firma gibi değil de “Ne ihtiyacınız var? Sizin için ne yapabiliriz?” modundayız. Buradan kazandığımız her kuruşu firmamızı büyütmek ve geliştirmek için harcıyoruz. İlk başladığımızda bin metrekaare kapalı alanımızda 7 çalışanımızla başladık. Yetmedi bize, şu an 1.500-2.000 metrekaare kapalı alana çıktık ve 20 çalışanımız var.

Her kazandığımızı, dediğim gibi, makine parkuruna yatırıyoruz. En son, arkadaşlarımızdan “Çocuklarımız balık kraker istiyor, çubuk kraker istiyor.” talebi geldi. Bunun için bir parkur kurma çalışmasındayım, bir hat kurmaya çalışıyorum.

Çok şükür ki imkânımız var, diğer şirketimizin geliriyle Mina’yı büyütebiliyoruz. Diğer şirketimizin adı Mark Gıda. İçecek ham maddesi üreterek yirmi yıldır varız orada ama bu firma çok daha küçük, küçük bir kız olarak bakıyoruz. “Mina” çok sevdiğimiz bir kızımızın ismi.

3 çocuk annesiyim. Gerçekten, yemek yiyememek bir engel. Ben mantıya sarılıp “Çok özlemiştim.” deyip ağlayan insan gördüm. Bunun mutluluğu bambaşka ya da market raflarında “selfie” çektiler bize WhatsApp’tan ulaşan resimler gördüm. “Allah razı olsun. İyi ki varsınız.” Yani bu dualar için elimizden geldiğince var olmaya devam edeceğiz.

Bütün firma arkadaşlarımızla ortak dilek, temennilerimiz. Marketlerde yaşananlar, analiz masrafları... Biz de en ucuz bir şekilde, en sağlıklı, en güvenilir bir şekilde nihai tüketiciye ulaşmak istiyoruz ama bu konuda devlet büyüklerimizin, sizlerin yardımına ihtiyacımız var. Yani, siz de bize bazı konularda kolaylıklar sağlayabilerseniz biz de kesinlikle yerel firma, tamamen öz sermayeyle çalışarak elimizden geleni yapacağız. Tamamen farkındalığı artırmak adına, bir firma gibi değil de

gerçekten danışman gibi, öğretmen gibi, anne gibi, her yerde glütensizlik nedir, nasıl glütensiz olunur, bunu anlatıyoruz. Televizyonlara, gazetelere çıkıp sürekli demeçler veriyoruz. Farkındalığı artırmaya çalışıyoruz.

İzmir Büyükşehir Belediyemiz de aynı buradaki belediyelerimizin duyarlılığı gibi senede 3 kere koli yardımı yapar bütün ihtiyaç sahiplerine. İhtiyacı var, yok diye ayırmaksızın yapar bunu. Bornova Belediye Başkanımız bir kafeyi tamamen glütensiz kafe olarak tüketicilerine sundu. Orada insanlar oturup aklınıza gelen birçok ürünü “Acaba bulaşma var mı? Risk yaşıyor muyum?” diye düşünmeksizin rahatlıkla tüketebiliyorlar. Dışarıda yemek yiyebilmek gerçekten önemli bir ayrıntı, önemli bir şey.

Yine, çok tebrik ediyorum Millî Eğitim Müdürlüğümü. Aynı şekilde, ben de İzmir İl Millî Eğitim Müdürlüğümü yakın zamanda gidip ziyaret edeceğim, randevulaştık. İzmir’de de bu anlamda bir tarama gerçekleştirilebilir. İzmir’de de çok sayıda çölyaklı çocuğumuz mevcut. Birçoğu tanısını alamamış, başka hastalıklarla çok benzerlik gösterdiği için maalesef akla geç geliyor.

Daha önce konusu geçmişti ama aile hekimliklerinde, mesela biz her gittiğimiz aile hekiminde duvarlarda afişler görürüz anne sütünü özendirmek için, annenin emzirmesini özendirmek için. Hani, böyle, farkındalık adına, kamu spotları ya da afişler adına, çölyakın farkındalığını artırmak... Yani “Sizde şu, şu, şu rahatsızlıklar varsa acaba çölyak mısınız?” gibi araştırmalara önayak olabiliriz.

Yani söylenecek çok şey var ama yapılan da çok şey var. Eskiden olanlara göre şu ana kadar çok büyük gelişmeler oluyor. STK başkanlarım, çölyak derneği başkanlarımızın hepsi büyük bir sabır ve özveriyle Türkiye’nin her yerinde birlikte hareket ediyorlar. Bu bizi de çok olumlu etkiliyor. Aynı Vedat Bey’in söylediği gibi, biz, gelen tüm istek ve ihtiyaçlara olumlu dönüş yapıyoruz. Yani derlerse “İlimizde bir ihtiyacımız var.” “Sen ne istiyorsun, onu söyle.” deriz, olmaz diye bir şey söz konusu değil, öyle bir şey kesinlikle söylemeyiz. Gerçekten ortak bir gıda bankası kurulabilir. Elimizden gelen bütün desteği veriyoruz.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Hoşça kalın.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Şu anda burada, salonda bulunan aşağı yukarı tüm temsilcilerin rahatlıkla düşüncelerini ifade ettiği bir toplantıyı bitirmek üzereyiz.

Ben milletvekili arkadaşlarıma söylemek istedikleri son bir şey varsa tekrar söz vermek istiyorum. Buyurun.

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Evet arkadaşlar, özellikle annelere seslenmek istiyorum: Ben bir çocuk hekimiyim. Az önce bir anne “Çocuğum marketlerde bu cicili bicili gıdaları görünce içim sızlıyor.” dedi. Ama biz çocuk hekimleri olarak hep organik şeylerden yanayız. Yoğurтта bile annenin kendi mayaladığı yoğurdu market yoğurtlarına tercih etmesini söylüyoruz. Bu konuda ailelerin çok bilinçli olması gerekir diye düşünüyorum. Biz doğallığa dönelim, bu genetiği değiştirilmiş gıdalardan uzak duralım. Aile bilincini de biraz artırırsak, evde de biraz kendimiz bir şeyler üretirsek bence bu hastalığın insidansı da biraz düşer.

Rahmetli hocamız, metabolizma hocası, belki duymuşsunuzdur, Profesör Doktor Ahmet Aydın Taş Devri diyetini anlatırdı. Biz de doğallığa dönelim. Bu vesileyle Ahmet Hocamızı da anmış olduk. Allah rahmet eylesin.

Gerçekten, ailelerin bu konuda biraz özlerine dönmesi, biraz da -biz bunu raporumuza da koyacağız- aile bilinci gerekiyor.

Bir de bu saçma sapan reklamlar... Böyle reklamların kısıtlanması için de ben Mecliste bir çalışma yürütmeyi planlıyorum.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Tahrik ediyorlar.

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Tabii. Yani özellikle bu, boyalı, zararlı şeylerin tüketilmesinin önlenmesine yönelik, reklamların kısıtlanması için bir şeyler yapacağımın sözünü veriyorum. Bunu da raporumuza işleyelim diyorum.

Duyarlılığınız için hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Ben tüm başkanlarıma, derneklere, firmalara teşekkür etmek istiyorum.

Ayrıca, Hacer Başkanım söylemedi ama ben söyleyeyim istedim. Biz Çorum’da Hitit Üniversitesiyle okul çağı çocukları arasında -Milli Eğitim Müdüğüme söylüyorum bunu- bir tarama yaptık. Bir yıl sürdü. 216’da 1 Çorum’da çölyak görünme insidansı. Verili çalışmanın hem firmalara hem bizlere Komisyonda çok büyük destek olacağını düşünüyoruz. O yüzden siz hızlıca başlatır, bize ulaştırırsanız bizim yasallaşma dönemimizde çok büyük bir destek olur, elimizi güçlendirmiş olursunuz.

OSMANİYE ÇÖLYAK DERNEĞİ BAŞKANI HACER KARAGÖZ – Bir şey söyleyebilir miyim? Hiç çölyak olmayan öğrenciler üzerinde...

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Tabii, hiç bilinmeden yani 216 okulda. Çölyaklıları çıkardık, 216 okulda örnekleme usulüyle tüm ilçelerimizde 1.730 öğrenci üzerinden yapıldı. Hiç çölyak olmaması, evet, farkındalığımızın ne kadar olmadığını bize gösterdi ki 2011’den beri Hacer Hanım’la biz her gördüğümüze bunu anlatmaya çalışıp her platformda bunu dile getirdiğimiz hâlde.

Ben tam firmaların kendilerini iyi ifade ettiğini düşünürken 2 bayan yönetim kurulu üyesi hiçbir şey söylemedi. Kamuran Hanım ve Göksel Hanım’dan rica ediyorum, bugün bize sizin neye ihtiyacınız olduğunu burada söyleyin ki biz bu yasal düzenlemelere bunu koyalım. Yani “bazı destekler” diyorsunuz ama biz onu bilmiyoruz, üretici değil ya da ben esnaf da olsam sizin yaptığınız ticareti yapmadığım için eksiği bilmiyorum. Ege güzel anlattı, Schar anlattı. Yani sıkıntımız ne? Daha önce de konuştuk ama bugün olmazsa olmazınız neyse, lütfen söyleyebilirsiniz... Başkanım, biraz uzattım ama... Çözüm olarak ne söyleyebilirsiniz?

MADER YÖNETİM KURULU BAŞKANI KAMURAN ÖZMEN – Vedat Bey de ifade etmişti, biliyorsunuz, bizim ürünlerin, özellikle glutensiz unun ham maddesinin çoğu ithal ve döviz de çok yükseldiği için ciddi bir rakam tutuyor.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Ama biz yerli üründe zaten unun karışımının ithal olmaması adına AR-GE’lerinizi, ÜR-GE’lerinizi onun üzerine yapmanızı tercih ediyoruz.

MADER YÖNETİM KURULU BAŞKANI KAMURAN ÖZMEN – Ama içerisine giren ham maddeleri... Yani şimdi, içinde gluten olmadığı için bazı kıvam artırıcı, kıvam verici ürünler var, bunlar Türkiye’de üretilmiyor, yurt dışından geliyor. Dolayısıyla bunlar da çok ciddi maliyet tutuyor.

Belki şöyle olabilir yani en azından -bunlar sırf glutensiz ürün imalatında kullanılmayan ham maddeler yani başka sanayide de kullanılıyor ama- taahhülle gümrükten çekilirken belki “Bu ürünler sadece glutensiz ürün için kullanılacaktır.” diye firmalar çekip de bize belki maliyeti daha düşük bir şey çıkarsa Komisyondan belki o da bizim maliyetlerimizi düşürebilir.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Peki, bunları hiç araştırdınız mı? Bunun yerini tutabilecek ürün yok mu?

MADER YÖNETİM KURULU BAŞKANI KAMURAN ÖZMEN – Yok. Mesela, bir ham madde var, birçok firma da bunu ekmekte ve unda kullanıyor, olmazsa olmaz. Yani o ekmeğin yapısını, dokusunu veren bir ham madde.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Taş Devri diyetinde de mi yok?

MADER YÖNETİM KURULU BAŞKANI KAMURAN ÖZMEN – Türkiye’de yok maalesef ve kilosu 28-29 dolar.

EGE GLÜTENSİZ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEDAT KURDOĞLU – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

EGE GLÜTENSİZ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEDAT KURDOĞLU – Şimdi, efendim, biz aslında neyi yapıyoruz? Şimdi, glütensiz ürünler yapısı itibarıyla biraz... Şöyle düşünün -örnekleme anlamında söylüyorum- bir kovaya 1 kilo su koyun, 1 kilo yağ koyun, otomatikman yağ bunun üstüne çıkacaktır. Bunu “mix” edelim, karışmış gibi gözükür ama sonuçta biraz beklettiğiniz zaman yağ yine üste çıkacaktır. Glütensiz ürünlerin üretiminde de nişastaların, su bazlı, yağ bazlı ürünlerin birleşmesi için değişik emülgatörler var, katkı maddeleri var. Dünyada sadece 3 firmanın ürettiği bir ürün var, Kamuran Hanım’ın da bahsettiği gibi, 30-40 kilo civarında.

Şimdi “yerli” diyoruz, en yerlisi pirinç unu yani yüzde 30’u, yüzde 40’ı ithal. Ocak ayından günümüze kadar, bugüne kadar gelen zam oranı yüzde 38.

Şöyle bir fayda sağlayabilir misiniz bilmiyorum, bizim sektöre yönelik, yalnızca glütensiz kullanma amacıyla: Mesela, nişastalar üreten, pirinç unu üreten firmalardan, firmaların bayilerinden veya distribütörlerinden... Distribütöre verdiği fiyattan bizim alma imkânımız olursa orada ciddi bir avantaj sağlarız. KDV ham madde alımlarında ve satışlarında bir muafiyet olursa yaklaşık yüzde 12, yüzde 13’e yakın bir muafiyet sağlarız.

Analizler bizim için de geçerli ama hiçbir ülke bir vatandaşına gıda güvenliğini sağlamadan ürün sokmaz. Yani analiz yapılması lazım ama bu analizleri ne kadar makul düzeye indirebiliriz, o önemli.

İşin en önemli noktalarından bir tanesi lojistik. Bakın, Türkiye’de bir noktadan bir noktaya bir koli ekmek gönderdiğiniz zaman ekmeğin bedeli 60 lira, kolinin bedeli 8 lira. Yani bir ekmekteki lojistik maliyeti yaklaşık yüzde 10 civarında. Yani bunlardan muafiyet elde edebiliriz.

Ucuzlamayı üretimi artırarak yapabiliriz. Devletten bu konuda destek bekliyoruz. Şimdi, basit gibi görünen ürünler var, mesela gofret. Özünde çok basit gibi gözüküyor ama üretimi için 20 metre uzunlamasına bir alan, yaklaşık 2-2,5 milyonluk da bir yatırım gerekiyor. Bunu sadece Türkiye’ye yönelik yaparsanız mümkün değil. Ne yapmanız lazım? Türkiye’yle beraber dışarıya ihraç etmeniz lazım, maliyetlerini düşürüp iç piyasada bu ürünleri ucuza sunmak lazım. Yani her şeyi yapmak... Evet, yapabiliriz, o kabiliyetimiz, o kapasitemiz var Allah’a şükür. Çünkü biz normal unlu mamullerde de dünya standartlarına baktığımız zaman çok iyi seviyelerdeyiz ama teknolojik eksikliğimiz var, ciddi, pahalı teknolojiler. Şimdi, bakın, ithalatçı firma diyor ki: “Ben ekmeğime beş-altı ay ömür verebiliyorum.” Ben yetmiş gün verebiliyorum. 1 milyon dolarlık bir yatırım gerekiyor bana altı ay verebilmem için. Mümkün mü bu kendi öz sermayemle? Çünkü teknolojisi belli, dünya bunu kullanıyor ama 1 milyon dolarlık yatırım şu anda sürdürülebilir, yapılabilir bir yatırım değil yerli üretici için.

Şimdi, başka bir tehlike daha şu: “Merdiven altı” diye tabir ettiğimiz... Biraz önce de değindiğim gibi glütensiz ürün üreten firmaların sayısı çoğaldıkça kesin ve kesinlikle maliyetler artacaktır. Benim fabrikamın günlük ekmek kapasitesi 15 bin, şu anda biz günde 1.500-2.000 ekmekle çalışıyoruz ve minimize bir fabrika yani “Niye bu kadar büyük yaptınız?” gibi bir soru sorabilirsiniz. Yani onun altını yapamıyorsunuz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MİNA GLÜTENSİZ YÖNETİM KURULU BAŞKANI GÖKSEN AKSEL – Arkadaşımın söylediği her şey bizim için de geçerli. Sonuçta, üretim, analiz, lojistik; bunların hepsi bize de yansıyor, onun için ben bir daha, bir daha tekrar etme gereği duymadım.

Bir de bir ricam daha olacak: Sayın Seyfettin Bey değinmişti, marketlere bu ürünü satma zorunluluğu gelirse... Biz öyle bir cebelleşiyoruz ki.

BAŞKAN – Evet, o gündemimizde var.

MİNA GLÜTENSİZ YÖNETİM KURULU BAŞKANI GÖKSEN AKSEL – Raf paraları ödüyörüz, ürün girdi paraları ödüyörüz. Bunların biz kapılarında duruyoruz. Aslında çok niş, çok özel, ilaç gibi ürünler yapıyoruz, titizleniyoruz bebeğimiz gibi, gözümüz gibi ama rafa girerken marketçi bize çok değişik bir bakış açısında. “Benim rafımı işgal edeceksin. Hiç satmıyor. Bu paraya olur mu? Kim alır? İşte, yanında şu, şu fiyat. Bana maliyeti çok.” gibi. İlk başta, mesela, konuşurken anlaşırken “Tamam, Allah için yapılır, edilir.” diyor. Sonra bakıyor, bir ay sonra arıyor beni, “Bu ürün satmıyor, benim raf boşuna işgal oldu. Al bunları geri.”

Yani biraz zorunlu da tutmak gerekiyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MİNA GLÜTENSİZ YÖNETİM KURULU BAŞKANI GÖKSEN AKSEL – Sağ olun.

BAŞKAN – Evet, son sözü oradan firmalarımızdan...

ADA GLÜTENSİZ YÖNETİM KURULU ÜYESİ BİLGE KÖROĞLU – Dağıtımdaki bu problemler çözüldükten sonra zaten üretimdeki o maliyetlerin de düşeceğine inanıyoruz. Raf bedelleri ciddi bir problem ve bir kere daha şunu söyleyebiliriz: Sadece raf bedeli değil, bir kota koymak da gerekiyor. Ayıyeten, sizden raf bedeli almazlar ama alacakları kâr payını yükseltebilirler. Yani marketler de bu konuda artık kendileri çözüm üretebilirler. Onun için, bu raf bedelleri ve satış zorunluluğu konusunda atılacak adımlarla bu ürünü daha ulaşılabilir hâle getireceğimizi düşünüyoruz.

BAŞKAN – Onu Komisyon olarak da ciddi olarak düşünüyoruz, raporlarımızda ifade edeceğiz.

ADA GLÜTENSİZ YÖNETİM KURULU ÜYESİ BİLGE KÖROĞLU – Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, STK’lardan Sivil Toplum İzleme Platform Başkanı Faruk Bey gelmemiştir. Şu anda buradalar, ona da söz vermek istiyorum.

Buyurun Faruk Bey.

ŞANLIURFA SİVİL TOPLUM İZLEME PLATFORMU BAŞKANI FARUK AKBAŞ – Sayın Başkanım, çok değerli hazırun; öncelikle geç kaldığım için özür diliyorum. Daha önceden programlanmış başka bir engelli toplantısına katılmak zorunda kaldım.

Bu toplantının düzenlenmesinde emeği geçenlerin tamamına teşekkür ediyorum.

Burada gördüklerim gerçekten beni memnun etti. Şanlıurfa Milletvekilimiz Sayın Mehmet Ali Cevheri’nin bu konuyla ilgili sizlerle birlikte çalışmalarını yakından takip ediyoruz, Dernek Başkanımız Hasan Bey’le birlikte. Çok güzel gelişmeler kaydedilmiş. Fakat demin bir arkadaşımız daha bahsetti, benzer hastalıklarda bu kadar başarı sağlanmamış, birçok arkadaşımız buna benzer hastalıklarda yeterince sesleri çıkmadığından dolayı... Fenilketonüri mesela bunların başında geliyor. Bu, fenilketonüri hastalarına maalesef... Şimdi, bunlarla ilgili bize sürekli talepler geliyor. Onların sıkıntılarının da dile getirilmesi gerçekten önemli. Ben de bir ticaret erbab olarak firmalarımızın sıkıntılarını canıgönülden paylaşıyorum. Maliyetlerin düşmesiyle daha çabuk ulaşılabilir olacağına inanıyorum.

Ben bütün katılımcılara teşekkür ediyorum. Başarılar diliyorum. İnşallah güzel bir yasalaşma olur.

Kolaylıklar.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz Faruk Bey’e de.

Değerli arkadaşlar, sonradan katılan Karaköprü Belediye Başkan Yardımcımız Mustafa Aslan Bey var. Mustafa Aslan Bey de duygularını ifade etsin.

Buyurun.

KARAKÖPRÜ BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI MUSTAFA ASLAN – İlk önce, Meclis Başkanlığımıza böyle bir Komisyon oluşturduğu için teşekkür etmek istiyorum. Sayın Başkanımıza, vekillerimize, Vali Yardımcımıza, tüm hazıruna saygılar sunuyorum.

Belediye Başkanımız Metin Baydilli il dışında olması nedeniyle katılamamıştır. Hepinize selam ve saygıları vardı.

Biz de Karaköy Belediyesi olarak vakfımızla birlikte çalışmalarını zaten yapıyoruz. Vakıf bünyesinde zaten yasal engeller olması nedeniyle bazı konularda engeli olmayanların hepsine yardım yapılmakta şu anda. Ancak yasal olarak engeli olanlarla ilgili de biz sosyal yardım bünyemizde Karaköy Belediyesi olarak çalışmalarını tamamladık, ev ev ziyaretlere gittik, teker teker onların durumlarına baktık, talepleri olanların hepsinin taleplerini aldık şu anda. O şekilde kendilerine gıda yardımı yapılacak inşallah.

Bir kısım vatandaşımız da istemedi. Yani “Biz yardım istemiyoruz. Maddi durumumuz iyi. Biz istemiyoruz.” dediler. Onlar da ürün temin etmekte zorlanıyorlar, sayın firmalarımız o konuda yardımcı olursanız seviniriz.

Teşekkür ederim.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Dernek başkanlarımızdan Gaziantep Dernek Başkanımız, buyurun.

ŞANLIURFA SİVİL TOPLUM İZLEME PLATFORMU BAŞKANI FARUK AKBAŞ – Başkanım bir de...

BAŞKAN – Buyurun.

ŞANLIURFA SİVİL TOPLUM İZLEME PLATFORMU BAŞKANI FARUK AKBAŞ – Şimdi, Hasan Başkanım biz bu yardım çalışmalarına birlikte katıldık, belediye başkanlarımızla birlikte ziyaret ettik. Burada bir sorun önümüze çıktı. Az önce Mustafa Başkanımın da belirttiği gibi, ziyaretlerinden bahsetmişlerdi, ihtiyaç sahibi olan ailelere para yardımı, bu gıdalar temin edilsin diye para yardımı. Fakat bu para yardımı maalesef yerinde olmuyor. Neden yerinde olmuyor? O para verildiği zaman o aile babası o parayı farklı yerlerde kullanabiliyor. Bizim buradaki amacımız, kesinlikle bu hastalar tespit edildiği zaman bu yardımların gıda şeklinde yapılması yani para değil gıda şeklinde yapılması bizim birinci önceliğimizdir.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi de dernek başkanlarından son konuşmacı olarak Seher Çolak Hanım, Gaziantep Çölyak Dernek Başkanı.

GAZİANTEP ÇÖLYAK DERNEĞİ BAŞKANI ÖKKEŞ KALA – Sayın Başkanım, Çölyak Derneği olarak Gaziantep’te biz tekiz.

BAŞKAN – Öyle mi?

Peki, düzeltiyoruz, Fenilketonüri Dernek Başkanı, peki.

GAZİANTEP ÇÖLYAK VE METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI SEHER ÇOLAK – Öncelikle anne olarak ben giriyorum bu konuya. Bizlere değer verdiğiniz, bizler için zamanınızı harcadığınız için çok çok minnettarız.

Ben Gaziantep Çölyak ve Metabolik Hastalıklar Derneği Başkanı olarak dokuz yıldır bu yolda yolcuyum. Benim oğlum MSUD hastası ama bizim Valimiz, Kaymakamımız bize dediler ki: “Biz konuların hiçbirini bilmiyorduk. Sizin çocuklarınız da ekmek yemiyor, bu çölyak hastaları da ekmek yemiyor. Birlikte yürüteceksiniz.” Böyle bir dernek kuruldu. Dernekle birlikte, neyin ne olduğunu bilmeden giriştik ve Gaziantep’te bir bölüm bile yoktu, benim oğlum yirmi bir gün komada kaldı. Ne yazık ki bütün amino asitleri ölçüm cihazı olmadığı için birçok engel kaldı kendisinde. Ama gönlüm isterdi ki şu anki durum o zaman olsaydı şu an benim oğlumda hiçbir hasar olmayacaktı.

Ama bu durum çok güzel. Dün ben buradan araca saat on ikide bindim, gittim. Giderken buradan Antep’e kadar ağladım çünkü İsmail Başkanımızı burada gördüğümde o kadar çok duygulandım ki “Artık bize sahip çıkan var. Rabbi’me çok şükür olsun.” dedim.

Firmalarımıza da ayrıca tek tek teşekkür ediyorum çocuklarımız için verdikleri emeklerden dolayı.

Bizim yaptığımız durumlarda tabii ki Başkanımız Fatma Şahin Aile Bakanıydı. O günden bugüne tabii ki bizim hepimizi destekledi, tek tek anneleri dinledi. 850 üyemiz var şu anda çölyak hastası olarak, 85 de fenilketonüri, 18 de MSUD hastası var. Tabii ki bunların içinde et, süt, yumurta yiyemeyen, protein alamayan çocuklarımız da var. Bunlara gün düzenlediğimizde ayrı ayrı gün düzenlemek zorunda kalıyoruz. Çölyaklılar sadece unlu mamuller tüketemiyor ama MSUD ve fenilketonüri olan çocuklar et, süt, yumurta hiçbirini tüketemiyorlar.

Ama yine buradan anıyorum, Sağlık Bakanımız Recep Akdağ’a çok çok teşekkür ederiz. O zamanlar ben Ankara’ya çok gittim, geldim. Sütler ödemeye girdi ve artık fenilketonüri çocuklar süt içiyordu. Bu mükemmel bir şeydi. Yani “Ömür boyu süt içemez.” deniliyordu ama ben birçok kongrelere katıldım ve 23 ülkenin birleşmiş olduğu bir kongreye gittiğimde orada öyle ürünler gördüm ki “Neden benim ülkemde yoktur?” dedim ve biz geldiğimizde Valimiz Süleyman Kamçı’yla kaymakamlarımız, hepimiz birlikte gittik, 18 tane fabrikayı gezdik. Dedik ki: “Bu ürünleri üretebilir misiniz? Biz sanayi şehriyiz, neden yapmayalım?” Oradaki ürünlerin hepsini topladım, ben oğluma bile yedirmedim örnek olsun diye, yapılsın diye ve gittiğimizde bize “Üretiriz, yaparız.” denildi ama geldikten sonra bir telefon ediyorlar “Ticari olarak bizi kurtarmıyor. Ne kadar satacağız?” diyorlar. Yapmadılar.

En sonunda, bize Bakan Başkanımız Fatma Hanım dedi ki: “Annesi, biz projemizi yazalım, KOSGEB’den girişimci kadın olalım.” Ve biz yazdık, projem de birinci olarak geçti. Şu anda Yaşam Tat firmasının da yetkilisi oldum ben, glutensiz un üretmiş oldum ve Hasan Başkanımızın da eşinin ellerine sağlık, o undan çok da güzel yufka yapabiliyor. Hem somunu hem pidesi olabiliyor.

Şu anda bir de fırınımızı açtık yine projeyle ve aynen beyefendinin dediği gibi altı aylık süreci olan vakum makinemizi de kurduk. Gıda mühendisimiz İngiltere’ye gitti, orada olan bütün şeylerin resmini, videosunu çekti. Biz de özel makinecilerle çalıştık, kendimiz birçok ilden toparlayarak makinelerimizi yaptık, fırınımızı kurduk. Ama bu kapasiteler bize yetiyor mu? Hayır. Bize makine alınsa ben artık istiyorum ki sadece benim ülkem değil, ülkem dışına da ürün göndereyim.

Çok teşekkür ederim, çok sağ olun.

BAŞKAN – Ben de çok teşekkür ediyorum.

Bir yanlışlığı tekrar burada düzeltmek istiyorum. Şu anda konuşan Seher Hanım Gaziantep Fenilketonüri ve Metabolik Hastalıkları Dernek Başkanı olarak...

GAZİANTEP ÇÖLYAK VE METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI SEHER ÇOLAK – Hayır Başkanım, Çölyak Ve Metabolik Hastalıklar Derneği.

BAŞKAN – Peki.

GAZİANTEP ÇÖLYAK VE METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI SEHER ÇOLAK – Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkürler Seher Hanım, sağ olun.

Buyurun.

GAZİANTEP ÇÖLYAK DERNEK BAŞKANI ÖKKEŞ KALA – Öncelikle, yüce Başkanımıza ve vekillerimize teşekkür ederim böyle bir Komisyonu kurdukları için.

Gaziantep'teki tek çölyak derneği Gaziantep Çölyak Derneğidir. 22 Mayıs 2017 tarihinde kurulmuştur. Dernek Başkanlığı, Kurucu Başkanlığını ben yapmaktayım. Çölyak aileleri tarafından kurduk biz derneğimizi.

Seher Çolak'ın söylemiş olduğu dernek sadece Metabolik Hastalıklar Derneğidir. Kayıtların düzeltilerek gerekli incelemenin yapılmasını talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Tamam.

Ben de teşekkür ediyorum.

Şimdi, Ahmet Bey'e söz veriyorum.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli protokol; gerçekten bu toplantının çok yararlı olduğunu görüyorum. O yüzden, başta bu toplantının düzenlenmesinde emeği geçen Gıda ve Tarım Bakanımız Fakıbaba'ya, AKP Urfa Milletvekili Cevheri'ye, Valimize ve tüm yöneticilere içtenlikle çok teşekkür ederim. Gerçekten çok yararlı bir toplantı oldu.

Belki buradan, Urfa'dan katılan diğer sivil toplum kuruluşları bizleri tanımıyordur. Biz de aslında başlarken kendimizi tanıtmadık, o yüzden kusura bakmayın. Ben Milliyetçi Hareket Partisi Antalya Milletvekili ve partimizin Merkez Yönetim Kurulu üyesi, aynı zamanda Genel Başkanımızın Başkanışmanı Prof. Dr. Ahmet Selim Yurdakul.

Bunu niye ifade ettim size? Çünkü biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu önergeyi verirken şöyle bir olay gelişti: Çocuklardan bahsettiniz ya, bir anne de çocuğuyla birlikte Genel Başkanımızı ziyaret etmeye girmiş odasına ve Genel Başkanımız da o çocuğa bir pasta ikram etmiş çikolatayla birlikte. Çocuk o pastaya tam elini uzatırken annesi elini tutmuş. Genel Başkanımız da demiş ki o anneye: “Niye tutuyorsun? Alsın çocuk, bırak.” Annesi de “O çölyak hastası, bu pastaları yiyemez.” dediği zaman, ondan sonra beni çağırdı odasına ve “Bu nedir? Bu sorun nereden kaynaklanıyor?” diye ifade ettikten sonra bu şekilde bir gelişme meydana geldi. Dolayısıyla, hakikaten bazen olaylar tesadüfi gerçekleşiyor ama işte burayı, bu tabloyu görünce de iyi ki o olay gelişmiş, böyle bir olaya da vesile oldu diye düşünüyorum.

Ben firmalarımıza çok teşekkür ediyorum. Çok büyük destek vereceklerini söylediler. Çölyak dernek başkanları da burada. İhtiyacı olan herkese destek vereceklerini ifade ettiler. Bu çok güzel bir şey. Belediyelerle birlikte, hatta STK'larla birlikte koordinasyon olursa bu sağlanabilir diye düşünüyorum.

Son olarak da çölyak haritası çıkarılması çok doğru. Bunu içtenlikle destekliyorum hakikaten.

Bir de herhâlde Filiz Hanım ifade etti, bu sadece Sağlık Bakanlığının işi değil, Sağlık Bakanlığı, Gıda, Tarım Bakanlığı, Çalışma Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, birçok bakanlığı ilgilendirdiği için zaten bu Komisyon kuruldu. İnşallah buradan da iyi sonuçlar çıkacak.

Ben başta Başkanımız olmak üzere tüm milletvekillerimize de bu Komisyondaki özverili çalışmaları nedeniyle çok teşekkür ediyorum

Sağ olun Başkanım.

BAŞKAN – Ahmet Bey’e teşekkür ediyorum.

Sayın Cevheri, buyurun efendim.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Kıymetli hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Ben değerli katılımcıları dinlerken bugün -biraz önce de konuşmuştum- empati kurdum ama bu arada da paydaşlarımızın sayısının da daha da artmış olduğunu gördüm. Şimdi, Cenab-ı Allah’ın vermiş olduğu büyük bir nimeti yiyemiyor birtakım insanlarımız ama ciddi bir kitle de bunu israf ediyor. Onların yiyemediğini biz israf ediyoruz. Bu noktada, bizim ciddi bir farkındalık oluşturmamız gerekiyor. Bakıyorlar, içleri çekiyor, yiyemiyorlar ama biz alıyor, çöpe atıyoruz ve milyonlarca TL’lik ekmeğimizi biz israf ediyoruz. Dolayısıyla, bu nimetin kıymetinin de ne kadar bilinmesi gerektiğinin de farkında olmamız gerekiyor. Bunu düşündüm. Sağlığımızın kıymetinin ne kadar önemli olduğunu ve bunun da büyük bir nimet olduğunu düşündüm.

Yine, bunu da ifade etmek istiyorum: Tabii ithalatçı firmalarımızı dinlerken Gümrük ve Ticaret Bakanlığının da bizim bir paydaşımız olduğunu ve onlarla birlikte bir çalışma yapmamız gerektiğini düşündüm ve bir sonraki toplantıya, Başkanımın rica ediyorum, onları da çağıralım.

Yine, çok önemli bir şey: Şimdi, bizim kalkınma ajanslarımız var. Kalkınma Bakanlığı bünyesinde biz birtakım yatırımcı kuruluşlara destek veriyoruz, projelere destek veriyoruz. Muhakkak bunun da kurulması gerektiğini düşünüyorum. Glütensiz ürün üretmek üzere kurulan firmalara bizim teşvik vermemiz gerekiyor. Bunu muhakkak ele almamız lazım. Bu olursa yatırımcılara ciddi manada destek oluruz. Bunun da özellikle kayıtlara geçmesi gerektiğini düşünüyorum ve yine, Kalkınma Bakanlığının da bir temsilcisinin bir sonraki toplantımızda olması gerektiğini düşünüyorum.

Yine, KDV muafiyeti önemli bir husus. Eğer glütensiz ürün ithal ediliyorsa bunlardan KDV almayalım ve gümrük vergisi almayalım. Bu da çok önemli. Bu noktada da zannedersen gerek Gümrük ve Ticaret Bakanlığımız gerekse Maliye Bakanlığımız ciddi manada katkı sağlayacaklardır.

Ben burada olduğunuzdan dolayı, özellikle katılım sağladığınızdan dolayı tekrar çok teşekkür ediyorum. Bundan sonraki sürecimizde hep birlikte inşallah Şanlıurfa’yı gezeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Cevheri, teşekkür ediyorum.

Buyurun.

BENNUR KARABURUN (Bursa) – Kıymetli Başkanım, değerli hazırun; ben de öncelikle Sayın Ahmet Eşref Fakıbaba Bakanımıza çok teşekkür etmek istiyorum bizi burada ağırladığı için. Gerçekten de çok hayırlı bir işe vesile oldu. Siz üreticiler ve çölyak derneklerinin birlikte olmuş olması bize daha büyük bir ışık tuttu.

Aslına bakarsanız, ilk başta ucu sonu belli olmayan bir deniz gibi gözükiyordu, hepimiz ayrı ayrı kulvarlarda yüzyorduk belki de ama şimdi artık bazı şeyler iyice elle tutulur hâle geldi.

Komisyonun sonuna doğru, buradan en iyi anladığımız şey, üreticilerin birtakım sıkıntıları var ve bizim sivil toplum kuruluşlarımızın sıkıntıları var. Biz onları harmanlayıp Allah’ın izniyle bu Komisyonun sonunda da Türkiye Büyük Millet Meclisinde yasalaştırılması konusunda inşallah elimizden gelen desteği göstereceğiz.

Ben tekrar tekrar, hem ev sahipliği yapan sevgili vekilimize teşekkür ediyorum hem de Bakanımıza teşekkür ediyorum. Emegi geçen herkese teşekkürler diyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Sayın Vali Yardımcım, milletvekili arkadaşlarım, sivil toplum kuruluşlarının değerli başkanları, çölyak dernek başkanlarımız, firmalarımızın değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; sabah onda başladığımız, çölyakla ilgili Şanlıurfa çalışmamızın oturum bölümünü burada kapatmak istiyorum. Yaklaşık üç saat gibi bir zaman içerisinde herkes düşüncelerini ifade etti. Eksikliklerin ne olduğu masaya yatırıldı.

Değerli belediye başkanlarımızın çalışmalarına burada şahit olduk, onları izledik, gördük. Kendilerini tebrik ediyorum ve biz de üzerimize düşen, raporumuzda belirtmek istediğimiz eksiklikleri aşağı yukarı kabaca görmüş olduk.

Yararlı bir çalışma olduğu kesin. Tabii, bu ortamı sağlayan, Değerli Bakanımız Ahmet Eşref Fakıbaba'ya, yine, Değerli Milletvekilimiz Mehmet Ali Cevheri başta olmak üzere diğer milletvekili arkadaşlarımıza, Urfa'da bizi bir aile sıcaklığıyla karşılayan Çölyak Dernek Başkanımız Hasan Bey'e, emeği geçen herkese çok teşekkür etmek istiyorum. Allah razı olsun diyorum. Katılımınızdan dolayı sizlere teşekkür ediyorum.

Çalışmamızı burada noktalıyoruz ama çalışmalarımız öğleden sonra da ev ziyaretleriyle devam edecek.

İnşallah hayırlı olur diyorum. Hepinize teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 13.08

